



Atrium

Studentmagasinet for Det humanistiske fakultet
UiB nr. 1 2011 19. årgang

SPILLAVHENGIGHETENS SKJØNNHET

CIVILIZATION V BRINGER BARNDOMMEN TILBAKE

Med spansk vri

HVA SKJEDDE MED SPANSK FILM ETTER REVOLUSJONEN?

DEN SUVERENE SÆVERUD

KOMPONISTEN DRAS FRAM I LYSET



Det humanistiske fakultet
Sydnesplass 9
5007 Bergen

55 58 20 79
atriumkontakt@uib.no
http://atrium.uib.no

Atrium kjem ut to gongar i semesteret.

Magasinet vert gjeve ut med stønad frå Det humanistiske fakultet og Kulturstyret. Desse står utan redaksjonelt ansvar.

Trykk: Bodoni

Eksterne bidragsytarar i dette nummeret:
Bjarthe Wathne Helgesen og Magnus Hoem Iversen.



Leder

MUSIKK



10 DEN SUVERENE SÆVERUD
Komponisten dras frem i lyset.

FILM



28 MED SPANSK VRI
Spansk film etter Franco.

SPILL



34 SPILLEAVHENGIGHETENS SKJØNNHET
Civilization V bringer barndommen tilbake.

På lånt tid

Det er allereie mars (gu'nåe meg so tida flyr, du). Då er det vel på tide å legge flosklar om det nye året på hylla, saman med nyårsforsett framkalla av rakettrus og nokre kilo marsipangratinert sauekjøt som nett då tyngde magesekken og samvitet. Det har til og med begynt å bli litt lysare, begynt å kjennest litt lettare å halde augelokka opne når ein forholdsvis tidleg om morgonen tek bussen vekk frå sentrum og til jobb.

Det stemmer, underteikna har det siste halvåret prøvd å balansere det merkverdige post-master-tilveret med det som nok kan kallast eit typisk første møte med arbeidslivet for ein HF-student (utan pedagogikk). Det skal seiast at det er ein anstrengande, men for så vidt interessant, overgang: mykje surr, ei salig blanding av betalt, underbetalt og ubetalt (over)arbeid, litt for mange strøjobbar, og alt rettferdigjerast ovanfor min nye avgud, som går under namnet Erfaring. Pengemessig er ein framleis student, berre ein litt meir stressa ein, som er pinleg klar over at det ikkje lenger automatisk tikkar inn seks tusen fem hundre på kontoen ein gong i månaden – no skal visst same summen ut av kontoen ein gong i kvartalet, forstå det den som kan. Eg ser det kan komme til å ta tid å få dette til å gå på skinner, men toget har i alle fall begynt å knirke litt i samanføyningane. Det viser til og med teikn til å bevege seg framover med tid og stunder. Lånkassen har fått sitt første avdrag, og minner meg venleg på at «du kan gjerne benytte deg av betalingsutsettelse, men husk på at du må ha betalt alt innen fylte 65 år». Sekstifem år! Men nok om pengar, det er som kjent ikkje alt, sjølv om eg byrjar å forstå at det kan vere greitt å vite korleis ein hanskast med dei. Kva med kultur, sosialt liv, avslapping?

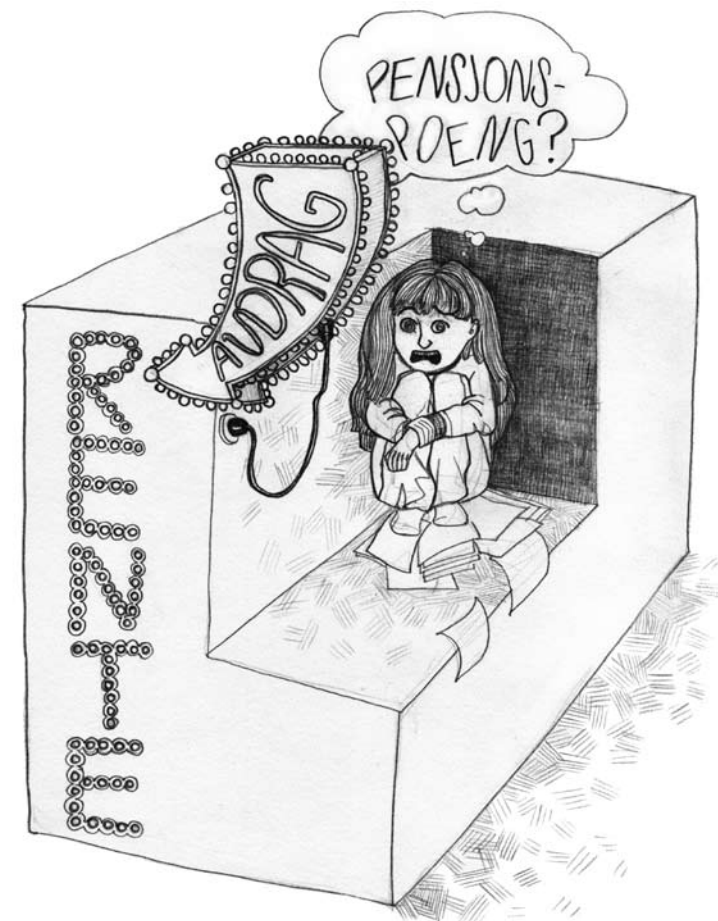
Det ser nemleg ut til at HF'arar og andre som likar å dandere seg rundt i sofagrupper, nippe til eitt eller anna å drikke, og samtidig bli åndeleg opplyste på bedageleg vis, går gode tider i møte. *Ad Fontes* har som kjent opna dørene, og verkar kunne bli ein fortrefteleg plass for tilbakelente kaffi-og-sofakrok-studiar – sikkert for endå fleire når dei får eit skilt til inngangen. Framover våren vil det òg bli halde ulike arrangement der, mellom anna filosofistudentane sin nystarta «filosofikafé», *Hybris*. Atrium var der då denne starta opp på Landmark 17. februar, ikkje heilt ulikt ein filosofisk vinkla variant av *Studentersamfunnet*: filosofi, aktuelle spørsmål, diskusjon – og øl! Vidare har Bergen Offentlige Bibliotek nyleg opna det lenge planlagde nybygget sitt. Endeleg får hovudbiblioteket i sentrum 650 fleire kvadratmeter å boltre seg på, og dei lovar til og med mogelegheiter for

skjenking på komande kveldsarrangement.

Med denne gode nyheita for bokormar friskt i minnet, fyller vi årets første Atrium med ein god neve litteratur: vi presenterer mellom anna to skjønnlitterære tekstar av lokale studentskribentar, og tek fram ei polsk novellesamling med science fiction-trekk frå bokhylla. På studentfronten kan du lese om jakt på utgått mat på Kiwi, i tillegg til ein tekst om den økonomiske situasjonen til oss norske lånekassestudentar – har vi det for godt, og samtidig litt for dårleg – eller rett og slett ingenting å klage over?

Vi har òg tatt ein kikk på filmåret 2011: året der det vil kome rekordmange norske kinofilmar. Kva slags følger har dette for utviklinga av norsk film? Og når vi først er inne på film og nasjonalstatar, tek vi føre oss noko av det som har vorte laga på den spanske halvøya i «Film med spansk vri». Temaet for Ikon denne gongen er noko dei fleste studentar har to av: «Hjem».

God lesing!



REDAKSJON

Redaktør
HANNE DALE hanne.dale@gmail.com
Journalistansvarleg
MARIT SOLEMDAL marit_solemdal@hotmail.com
Økonomiansvarleg
ANDERS EKELUND aekelund@start.no
Fotoansvarleg
ÅSHILD S. F. THORSEN aashild.thorsen@gmail.com
Layoutansvarleg
MONA MARIA LØBERG manamoria@gmail.com
Redaksjonssekretær
KRISTIN AUSTRHEIM k.austrheim@student.uib.no

Journalistar Kristian Anders Wilhelmsen, Marit Solemdal, Kristin Austrheim, Ingvild A. Jansen, Solveig Hesvik Frøyen, Anders Ekelund, Hanne Dale, Paul André Sommerfeldt, Mona Maria Løberg, Alice Hjelle, Jonas Finnanger, Cato Leganger, David Serra.

Fotografar Åshild S. F. Thorsen, Solveig Hesvik Frøyen, Ellen Marie Fiære Risbruna, Hanne Dale, Hanne Kari Njåstad, Mona Maria Løberg, Cato Leganger, David Serra, Nina Singdahlsen.

Layout Mona Maria Løberg, Hanne Dale, Luise Storch, Alexandra Azanova, Kristin Austrheim, Anders Ekelund, Åshild S. F. Thorsen, Aya Katsuki, David Serra, Nina Singdahlsen.

Illustrasjon Hanne Dale, Mona Maria Løberg.

Framside Solveig Hesvik Frøyen.

3 - LEDER

4 - SV REDDER EUROPASTUDIER/ Følgene av fakultetsbyttet

6 - REKORDÅR FOR NORSK FILM / Hele 38 norske kinofilmer i 2011

8 - FILOSOFI TIL FOLKET / Nytt debattforum aktualiserer filosofien

13 - MASTERSTUDENTEN / Intertekstualitet i minoritetslitteratur

18 - PENGEHALOPPEN / Norske studenter - fattige eller bortskjemte?

20 - PÅ KIWI ER DET FINT / En uke som Kiwi-Bob

26 - CLAVICULA / Korttekst av Bjarthe Wathne Helgesen

31 - BYEN. / Korttekst av Magnus Hoem Iversen

36 - KONSTRUKTØRENE SOM GIKK UT AV TRYKK / Stanislaw Lems *Kyberiadene*

39 - BE CAREFUL WHAT YOU SAY ABOUT PASTA! / Food talk at Fantoft

44 - FAGPRESENTASJON / Bachelor i arabisk

47 - PENSUMFRITT / Four international students

IKON er Atriums visuelle seksjon som består av bidrag fra studentar ved Det humanistiske fakultet.

Tema for
IKON
HJEM

Neste tema: **ANALOG**
Send inn ditt bidrag til
aashild.thorsen@gmail.com



SV redder Europastudier

Takket være Det samfunnsvitenskaplige fakultets overtakelse, overlever nå Europastudier. Hvordan ser det nye programmet ut? Hvilke utfordringer vil flyttingen få for studentene?

Tekst: **Alice Hjelle**

ahjelle@hotmail.com

Foto: **Åshild S. F. Thorsen**

aashild.thorsen@hotmail.com

I høst vedtok Det humanistiske fakultet å legge ned ni av ti programstudier, alle unntatt kjønnsstudier. Dermed gikk programmer som USA-studier, Midtøstenstudier og Europastudier i søpla, som tidligere har vært tiltrekkende programmer som har vært med på rekruttere nye studenter til UiB.

Blant programstudiene var Europastudier av de mest populære, og med best tilbakemelding fra studentene. Med et stadig mer tilstedeværende Europa er det viktig som nordmann å kunne spesialisere seg på Europa og EU. Atrium har i denne forbindelse snakket med Europastudiers fagutvalg, her representert ved leder Tonje Kiran.

SAMMENLIGNENDE POLITIKK OVERTAR

Da fagutvalget for Europastudier våren 2010 fikk vite at programmet skulle legges ned, sendte de et brev til fakultetet for å hindre forslaget i å bli vedtatt. Det ble likevel besluttet at det skulle legges ned ved HF, men Europastudier skulle opprettes ved Det samfunnsvitenskaplige fakultet, nærmere bestemt under Institutt for sammenlignende politikk.

Tonje Kiran forklarer at majoriteten av de som går Europastudier velger sammenlignende politikk som spesialisering. Dette er en god nyhet for dem, siden de fleste da kan føle at de er på rett fakultet, få den veiledningen de

har behov for, og slippe å føle seg som kasterboller mellom to fakultet, forklarer hun. Der det tidligere var mulig å velge spesialisering i sammenlignende politikk, historie og europeiske språk som fransk, tysk, engelsk, russisk, og italiensk, vil Europastudier-studenter fremover bare kunne velge blant de to førstnevnte. Fagutvalslederen sier at hun ser fram til at programmet flyttes over til SV, siden enkelte obligatoriske emner på HF har vært mangelfulle og preget av fakultetets innsparinger.

OVERGANG TIL HØSTEN

På SV er Institutt for sammenlignende politikk i full gang med å organisere overgangen, som skal finne sted høsten 2011. Et nytt fagstyre skal opprettes, og de som vil søke om overgang skal få mulighet til det. Men hva med de som hadde tenkt å velge spesialisering i språk? Europastudier er jo et fagområde der språk er meget relevant. I den nye programplanen blir det lagt opp til at flere obligatoriske emner fra HF blir tatt bort og blir erstattet med emner fra SV. Fagutvalget melder at de som allerede går på programmet og har valgt språk som spesialisering kan fortsette som planlagt.

ET BEDRE STUDIEPROGRAM

Selv om studentene ikke lenger kan fordype seg i språk, har de nå 45 frie studiepoeng der de kan ta språkemer

eller reise på utveksling. Det kan gi en mer solid grad, og skape en bredere kompetanse, mener fagutvalget. Tidligere har en bare hatt 30 frie poeng, som mange har valgt å bruke til å dra på utveksling. Det kan de fortsatt gjøre, med muligheten til å bli ett år om en ønsker det. Fagutvalget forklarer at det har vært få og dårlige tilbud for utveksling gjennom HF, og at de fleste har vært nødt til å søke hjelp på SV for å få et relevant utvekslingsprogram.

FORVIRREDE STUDENTER

Det råder likevel forvirring blant studentene på programmet. Fagutvalget har vært i møte med Institutt for sammenliknende politikk, og melder at det skal komme et nytt programstyre for alle studenter - nye og gamle under Det samfunnsvitenskaplige fakultet. På den andre siden melder Anne Mailin Selland, nåværende koordinator for Europastudier, at gamle studenter skal fortsette å høre til HF, noe som ifølge fagutvalget er feilopplysninger.

– Selvfølgelig kan de som allerede har valgt spesialisering i språk og historie søke hjelp på HF, men nå som programmet er tatt over av SV skal studentene fra høsten 2011 først og fremst søke rådgivning ved der, sier fagutvalslederen.

Fagutvalget i Europastudier

Programmet Europastudier overlever, men studenter som disse blir fra høsten SV-studenter.



Rekordår for norsk film

I 2011 har hele 38 norske spillefilmer premiere. Dette er ny rekord, og en markant økning fra de siste årene. Er en slik utvikling positiv eller negativ for norsk film?

Tekst: **Anders Ekelund**
aek026@student.uib.no

I norsk kulturpolitikk foregår det en kontinuerlig debatt om hvordan man best mulig skal legge til rette for et godt filmmiljø. En av de sentrale problemstillingene er balansen mellom det kommersielle og det smale. Å skulle selge så mange kinobilletter som mulig, og samtidig i størst mulig grad ivareta den kunstneriske integriteten, kan være en vanskelig oppgave.

FOR MANGE FILMER?

Det lages film som aldri før her i landet. Siden 2005 har det årlige antallet norske kinofilmer ligget et sted på tyvetallet, mens i år er det antatt at hele 38 filmer skal slippes. *Er det plass til alle disse filmene?*

– Det er bra at det lages mye norsk film, og for publikum blir det jo et stort tilbud å velge mellom. Men det blir jo også stor konkurranse, og sånn sett er nok 38 norske filmer mer enn hva markedet klarer å ta i mot, sier Ivar Køhn, avdelingsdirektør i Utvikling og Produksjon ved Norsk Filminstitutt.

Eirik Smidesang Slåen, redaktør for filmnettmagasinet *Montages*, er ikke helt enig.

– Det vil bli en «survival of the fittest» der noen titler vil falle fullstendig utenfor på grunn av det store antallet. Sånn sett er det kanskje sunt? Om antallet er passe eller for høyt vil vi uansett ikke kunne si noe om før året er over.

IKKE DIREKTE KONKURRANSE

Svarte får er enda en Varg Veum-film som

feirer det middelmådige, skrev *Dagbladets* Mikael Godø i anmeldelsen av den nyeste Veum-filmen, tydelig indignert over dette overskuddsprosjektet i norsk film. Det er ventet intet mindre enn fire nye Veum-filmer i 2011. Det betyr at vi totalt sett vil ha fått elleve Veum-filmer på fem år. *Kan slike store, kommersielle filmprosjekter hindre andre, kanskje viktigere filmer i å hevde seg på markedet?*

– Alle filmer har sine målgrupper, og jeg mener de forskjellige filmtypene heller utfyller hverandre enn direkte konkurrerer, forteller Køhn.

– Vi trenger begge deler for å ha en sunn filmflora, både de kommersielle filmene som baner vei for inntektene og de smalere som kanskje bedre ivaretar det kunstneriske, istemmer Smidesang Slåen, og legger til:

– Det spennende blir å se hvordan publikum og markedet tar imot en så stor mengde film.

MER FILM I MEDIA

De siste årene har filmmedier som nettsiden *Montages* og magasinet *Z Filmtidsskrift* etablert seg som viktige deltakere i norsk filmjournalistikk. Disse gir gjerne en noe mindre tabloid vinkling enn dagsavisene, og er slik sett et etterlengtet bidrag i et kulturområde som har vært preget av femlinjers anmeldelser og terningkast. Samtidig kan det sees

som en positiv tendens at en såpass smal film som Ole Giævers *Fjellet* – en minimalistisk fortelling om to kvinner på tur i den norske fjellheimen – nylig har fått bred omtale i dagsavisene.

Smidesang Slåen mener kulturjournalistikken har et ansvar for å vise frem mangfoldet i norsk film.

– Vi som skriver om film må også trekke frem de smale verkene. Jeg mener 2011 bør bli et veiskille for filmjournalistikken her hjemme, og jeg håper at de respektive redaksjonene vet å fokusere på filmer de faktisk er interessert i. Å dekke alle norske filmer

blir en umulighet med så mange titler, og slik bør kanskje kritikerne også være mer selektive i hva de skriver om.

FLERE SER NORSK PÅ KINO

23 prosent av kinobillettene som ble solgt i Norge i 2010, var til norske filmer. Dette er høyere enn på mange år. Selv om folk totalt sett gikk mindre på kino i året som var, gikk de mer på norske filmer enn tidligere. *Hva kommer dette av? Vil en slik trend kunne fortsette i 2011?*

– Jeg tror det er mange faktorer som spiller inn. Filmene er blitt bedre, de er blitt flinkere til å markedsføre seg, det norske publikum har mer tillit til norsk film, det er stor variasjon og bredde som gjør at flere finner noe de vil se. Vi tror dette vil fortsette i 2011, forteller Køhn.



Jeg reiser alene

Oppfølgeren til *Mannen som elsket Yngve* (2008). Jarle Klepp, som nå er litteraturstudent ved Universitetet i Bergen, får vite at han har en syv år gammel datter. Plutselig får han andre ting enn jenter og indierock å bekymre seg for. Foto: www.aftenbladet.no/archive/00436/FILM_Jeg_reiser_ale_436048a.jpg

Smidesang Slåen mener bedre PR er en sentral forklaring på fremgangen, og trekker frem filmseriene *Olsenbanden Junior* og *Fritt Vilt* som eksempler på god markedsføring.

– Men vi trenger å tenke enda friskere, og tillate den norske filmen å få enda mer særpreg, skal vi holde på interessen. Norsk barnefilm og horror gjør det strålende, men vi må også lykkes i vanskeligere sjangre som komedie og drama, forteller *Montages*-redaktøren.

FRA ROMAN TIL FILM

Tre norske filmer det er knyttet forholdsvis store forventninger til for tiden er filmatiseringene av romanene *Få meg på for faen* (Olaug Nilsen), *Teori og praksis* (Nikolaj Frobenius) og *Jeg reiser alene* (Tore Renberg, basert på romanen *Charlotte Isabel Hansen*). Filmatiseringer av velkjente romaner har tradisjonelt sett vært en sikker vinner i filmbransjen, og i Norge har *Mannen som elsket Yngve*, *Tatt av Kvinnen*, *Elling*-bøkene og *Varg Veum*-bøkene vært kommersielle suksesser de senere årene. Men Lars Saabye Christensens *Maskeblomstfamilien*, registrert av Petter Næss, floppa. «Som et nitrist



Varg Veum – Svarte får

Den åttende filmen om den bergenske privatdetektiven. Ytterligere tre filmer i serien har planlagt premiere i 2011. Foto: <http://nrkp3.no/filmpolitiet/wp-content/uploads/2011/01/wyounuuj10.jpg>



Fjellet

Ole Giævers film var en av de store snakkisene på Tromsø Internasjonale Filmfestival i januar. Foto: www.filmweb.no/bilder/multimedia/archive/00168/Marte_Magnusdotter___168866s.jpg

fjernsynsteater», skrev Birger Vestmo i NRKs *Filmpolitiet*. Anmeldelsene viste toere og treere på terningen. Kun 10 000 kinobilletter ble solgt.

– Adaptasjonen av *Maskeblomstfamilien* viste at det ikke er gitt at en bra bok blir en bra film. Det kreves litt ekstra av filmskaperne når man skal visualisere materiale folk allerede har et forhold til, forteller Smidesang Slåen. Køhn er enig.

– Fordelen med bokdramatisering er jo at selve plottet er ferdig. Man behøver ikke bruke tid på å utvikle selve historien. Men hvordan man skal fortelle den på en god måte er like fullt en utfordring. Det er vanskelig å dramatisere en litterær historie, og det er overhodet ingen garanti for at en film basert på en kjent bok selger bra.

KON TIKI OG HARALD EIA

Så gjenstår det bare å se da, hvilke filmer

som blir de store, hvilke som flopper, hvilke som vinner prisene og hvilke som blir våre nye favoritter. En ny *Varg Veum*-film? Jarle Klepps liv som småbarnsfar? Det stjernespekkede flydramaet *Pax*? Aslaug Holms dokumentarfilm *To brødre*? Ole Endresens komedie *Kong Curling*, med Harald Eia, Bård Tufte Johansen, Linn Skåber og Atle Antonsen? Eller kanskje *Max Manus*-regissørene Espen Sandberg og Joachim Rønningss nyinnspilling av Thor Heyerdahls reise over Stillehavet i *Kon Tiki*?

Om et år har vi fasiten. I mellomtiden sees vi i kinomørket.

KILDER

- www.aftenposten.no/kul_und/article3854561.ece
- rushprint.no/2010/10/40-nye-norske-filmer-i-2011
- medienorge.uib.no/?cat=statistikk&medium=kino&queryID=200
- www.dagbladet.no/2011/01/20/kultur/film/filmanmeldelser/anmeldelser/15105049/

Filosofi til folket

Bergen har fått et nytt debattforum gjennom filosofistudentenes Hybris.



“Med filosofikafeen har vi lyst til å gi et filosofisk perspektiv på allmenne problemstillinger.

Linda McGuffie, Hybris

Tekst: **Anders Ekelund**

aek026@student.uib.no

Foto: **Hanne Dale**

hanne.dale@gmail.com

En torsdag i februar. Landmark er fylt til randen. Stein Husebø, overlege ved Verdigetssenteret og ekspert på palliativ medisin, snakker om aktiv dødshjelp. Idéhistoriker Øyvind Marstein snakker om dødsfortrengelse, fysisk trening og folkehelse. Salen lytter. Etterpå blir det debatt. Om døden.

Vi er alle filosofer i kveld, i regi av Hybris.

MANGE HOBBYFILOSOFER

– Instituttet vårt fikk læringsmiljøprisen i 2010, og vi ønsket å bruke pengene på å styrke instituttets sosiale miljø. I tillegg ønsker vi å spre fagfeltet vårt til folk flest. Derfor har vi startet opp Hybris. Temaene vi har på programmet er egnet til å skape et bredt engasjement, og vi vet at det finnes mange hobbyfilosofer der ute, forteller Linda McGuffie i Hybris.

Arrangementene til Hybris drives på frivillig basis, og har gratis inngang. At det første møtet ble en så stor suksess, gjør at McGuffie og resten av ildsjelene gleder seg enda mer til fortsettelsen.

– Vi var veldig fornøyd med oppmøtet her i kveld, og føler at både innleggene og debatten i etterkant var vellykkede. Nå håper vi at like mange folk vil komme på de neste arrangementene, forteller McGuffie.

STORE TEMAER

Hybris har planlagt ytterligere tre filosofikvelder denne våren, og det skal handle om innvandring, om teknologi og om forskning og filosofi. Store temaer, som seg hør og bør for filosofien. Arrangementene vil foregå på Landmark og på den nystartede HF-puben Ad



Styret i Hybris

Bakerst fra venstre: Stian Gundersen, Linda McGuffie, Ellen Vikersveen, Vegard Rivenes. Fremst fra venstre: Christian Evensen, Clemet Askheim, Ingrid Grønli Åm, Oda Elisabeth Wiese Tvedt. Erlend Sæther og Ole Johan Kristiansen var ikke tilstede.

Fontes.

– Med filosofikafeen har vi lyst til å gi et filosofisk perspektiv på allmenne problemstillinger. Vi ønsker at alle skal få ta del i mangfoldet av perspektiver som filosofisk tenkning kan bidra med. Derfor prøver vi bevisst å unngå at filosofikafeen blir «et rent debattforum», men heller styre det mot den åpne og spørrende samtalen som kjennetegner filosofien. Vi ønsker å unngå den polariserte debatten som vi mener ofte bidrar til å forenkle problemfeltet, forteller McGuffie, og legger til at de gjerne tar i mot forslag til tema eller foredragsholdere.

KOMMENDE MØTER

- ★ **17. MARS**
Norge som innvandringsland.
Kl. 19.00 på Landmark.
- ★ **14. APRIL**
Technolife – dystopi eller utopi?
Kl. 19.00 på Ad Fontes.
- ★ **19. MAI**
Elizabeth Grosz – Matter and life.
Kl. 19.00 på Ad Fontes.

HYBRIS

- ★ Filosofikafé startet av masterstudenter i filosofi ved UiB.
- ★ Arrangerer debatter på Landmark og Ad Fontes i vår.
- ★ Første arrangement, «Meningen med døden», foregikk torsdag 17. februar på Landmark.
- ★ Kontaktinformasjon: filosofikafeen.hybris@gmail.com.

Harald Sæverud har utmerket seg som en av de største norske komponistene.
Derfor fortjener han en posisjon verdig den høvdingen han var.

Den suverene Sæverud

Tekst: **Kristin Austrheim**
k.austrheim@student.uib.no
Foto fra Kunstmuseene i Bergen

«Jeg håper min musikk har en fremtid - selv har jeg bare min fortid» sa den bergenske komponisten Harald Sæverud (1897-1992). Han har skrevet seg inn i musikkhistorien som en av de viktigste og mest innovative norske komponistene, men likevel er det påfallende hvor lite omtalt Sæverud egentlig er. Som komponist, og ikke minst som bergensk komponist, faller han fort i skyggen av kjemper som Edvard Grieg og Ole Bull, til tross for sitt særegne og fascinerende musikalske uttrykk.

Edvard Griegs musikk står for mange som en musikalsk presentasjon av Norge, med sin nasjonalromantiske klang tydelig inspirert av folketonen. Til tross for at han selv benektet noen direkte påvirkning, har også Sæverud et typisk «norsk uttrykk» som gir klare assosiasjoner til norsk folkemusikk. Men der stopper også likhetene. Med sitt særegne, lett gjenkjennelige toneuttrykk, stod han for en mer eksperimentell stil. Definitivt mer krevende for lytteren, men ikke mindre spennende.

HØVDINGEN

Første gang jeg hørte pianostykket *Kjempeviseslått* (1943) ble jeg fascinert av den dramatiske kraften og villskapet som preger komposisjonen. Det insisterende temaet som bygger seg opp fra en enkel melodi til en voldsom og intens eksplosjon, gir meg fortsatt frysninger. Komposisjonene til Sæverud er krevende, fulle av kontraster og dissonerende uttrykk. Selv mente han at musikken måtte «skjære litt i ørene for å være sannferdig». Samtidig står den enkle melodien i sentrum, og innflytelsen fra klassikere som Haydn og Mozart er sterkt til stede. Pianisten Jan Henrik Kayser, som samarbeidet nært med Sæverud i 40 år og regnes som en av hans fremste tolkere, beskriver ham som en «personlig-modernistisk klassiker». Ikke så lett å sette i bås, med andre ord.

Mest kjent er kanskje klaverkomposisjonene, mange av dem samlet i de fire heftene *Slåtter og stev fra*

Siljustøl (1942-44 og 1966). Stykkene er korte og konsentrerte med stemningsskapende titler som *Småfugl-Vals* og *Gjætleise*. Men han skrev også kammermusikk, store orkesterverk (blant annet hele ni symfonier) og diverse scenemusikk. Da det i 1947 var urpremiere på hans orkestrering av *Peer Gynt*, vakte det moderne uttrykket oppsikt blant de som fortsatt hadde Griegs nasjonalromantiske versjon i ørene.

Siden sin debut som komponist rundt 1920, har Harald Sæverud hatt en sentral plass i norsk musikkliv, der han har tronet som en høvding. Han ble tildelt en rekke æresbevisninger opp gjennom årene, som ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden (1957) og Norsk kulturråds ærespris (1979). Da han døde i 1992, ble begravelsen overført direkte på norsk fjernsyn.

NATUREN SOM INSPIRASJON

Harald Sæverud ble født på Nordnes i Bergen i 1897. Huset der han ble født, skal ha ligget over det som en gang hadde vært en kirkegård for forbrytere. Sæverud mente selv at dette hadde stor innvirkning på oppveksten hans, og forklarte det som en av grunnene til at han nesten alltid skrev i moll. Etter endt musikkutdannelse ved Musikkakademiet i Bergen (nå Griegakademiet), reiste den unge Sæverud til Berlin i 1920 for å studere komposisjon. Omtrent samtidig debuterte han som komponist, og han ble nesten umiddelbart omfavnet av kritikerne, blant annet hedret for sin «dype følelse» og sin «ægte norsk[e] musikk».

Sæverud hadde et nært forhold til naturen, og den var unektelig en stor inspirasjonskilde for ham. Han var spesielt glad i vestlandets dramatiske landskap, noe som kanskje forklarer den norske lyden en ofte tildeler komposisjonene. Det er nesten så en kan høre de høye fjellene, de lekende fossefallene, fjordene og de dype skogene i musikken hans. Selv mente Sæverud at det var viktig å «være tolk for naturens tale», slik at vi kunne komme den enda nærmere.

I 1939 flyttet han inn i kjempevillaen Siljustøl sammen med sin kone Marie og deres tresønner. Selv om stedet ligger nokså sentralt til, i Rådal et steinkast fra Bergen, kunne det naturskjønne området være

“
*Han var karismatisk
og original, og som
musikken hans,
full av intensitet og
uforutsigbarhet.*

hentet fra en hvilken som helst fjellstøl. Det ble starten på en svært produktiv periode for Sæverud. Han elsket det nye hjemmet sitt og sammenlignet Siljustøl med kongsgården i folkeeventyrene der han selv var høvding. Han gikk stadig turer på den 200 mål store tomten, og lot seg inspirere av den viltvoksende naturen og koret av syngende fugler. I denne perioden komponerte han de fleste av sine klaverstykker. Titlene gir ofte nære naturassosiasjoner, som *Revebjølle* (1943) og *Bjønn'støkk-lokk* (1944), og flere av dem er visstnok blitt unnfanget etter spaserturer i området rundt Siljustøl.

EKSENTRIKEREN

Det sterke og gjenkjennelige musikalske

uttrykket til Harald Sæverud gjenspeiler nok også personen Sæverud. Han var karismatisk og original, og som musikken hans, full av intensitet og uforutsigbarhet. Jan Henrik Kayser beskriver musikken som et forsterket uttrykk for Sæveruds sterke personlighet: «sårheten er mer åpenbar, ømheden dypere, alvor et sterkere, villskapen villere og tankene mer konsentrerte».

Allerede i ung alder viste han tegn til den staheten, egenrådigheten og viljen til å gå egne veier

som skulle prege ham som komponist. Til tross for god mottagelse i Berlin, omtalte han siden seg selv som «fange på musikkhøgskolen» fordi han var nødt til å lære musikkteori, noe han selv mente han kunne godt nok fra før.

Harald Sæverud var uten tvil en eksentriker. Han hadde klare meninger om det meste, og en mengde sære ideer og påfunn. Blant annet var han svært opptatt av helse, om enn med en noe annen oppfatning av

begrepet enn konvensjonelle holdninger. På menyen stod blant annet dyreblod, kalvehjerne og rå egg (ofte måtte han spise med et eget skjerm Brett rundt seg for ikke å forstyrre de andre), og han drakk daglig saltvann som han fikk spesialhentet fra 40 meters dyp i Korsfjorden.

Som person beskrives han som oppmerksomhetssyk, uforutsigbar, sta, forfengelig og skarp. Men han var også fintfølede, humoristisk, raus og spirituell. En passende beskrivelse for et kunstnergeni, med andre ord.

EGEN STIL

Det er vanskelig å plassere Harald Sæverud i en musikalsk kategori eller sammenligne ham med andre komponister. Sporene fra både folketoner og den klassiske arven er der, men han var verken nasjonalromantiker eller nyklassisist. Musikken er eksperimentell og moderne, men uten å være atonal eller uttrykksmessig ligne på nyere, norske komponister som Arne Nordheim og Knut Nystedt. I stedet skapte Sæverud sitt eget uttrykk, som også gjør ham lett gjenkjennelig. Musikken hans kan være intens og krever både tålmodighet og full oppmerksomhet fra lytteren, men det er kanskje nettopp det som gjør ham til en av våre mest spennende og originale komponister.

KILDER

- Jan Henrik Kayser: *Rondo Amoroso. Harald Sæverud og klavermusikken*. 1997
- Store norske leksikon: http://www.snl.no/nbl_biografi/Harald_Sæverud/utdypning/

Kongsgården fra eventyrene

Harald Sæverud og hans kone Marie utenfor villaen Siljustøl.

“Musikken må skjære litt i ørene for å være sannferdig.”

Harald Sæverud.

Flerkulturell intertekstualitet

Ingvild Aarbakke undersøker hvordan intertekstualitet og identitet portretteres i amerikansk minoritetslitteratur.

– I mastergradsoppgaven min tar jeg for meg romanen *The Brief Wondrous Life of Oscar Wao* (2007) av den dominikansk-amerikanske forfatteren Junot Diaz, forteller Ingvild. Romanen handler om Oscar og hans familie som bor i USA, men som opprinnelig er fra Den Dominikanske Republik. Jeg fokuserer hvordan Diaz bruker tekstuelle elementer fra andre kilder for å fortelle Oscars historie. Forfatteren bruker fragmenter fra blant annet tegneserier, science fiction og nyere litterære verk. Epigrafen er for eksempel hentet fra et dikt av en karibisk forfatter som ser tilbake på sine afrikanske røtter. Min oppgave blir da å undersøke hvordan denne «intertekstualiteten» opptrer i Diaz' større prosjekt, som er å portrettere en ambiguitet mellom fortid og fremtid i Oscars indre identitet som består av en blanding av to kulturer.

– Hva gjorde at du valgte akkurat denne boken og dette temaet?

– Romanen var på pensumlisten i et fag om modernisme som jeg tok i mitt første semester som masterstudent. Jeg

likte ikke boken til å begynne med fordi det var mange referanser jeg ikke «tok». Hovedpersonen, Oscar, blir i romanen beskrevet som en «ghetto-nerd», et begrep som knyttes til science fiction og rollespill, noe jeg ikke har særlige kunnskaper om. Men boken tar også opp større samfunnsmessige og kulturelle spørsmål som gjorde at det var mye å ta av. Ingvild mener derfor at boken har relevans i et større perspektiv.

DIASPORA

The Brief Wondrous Life of Oscar Wao føyer seg inn i en tradisjon i nyere amerikansk litteratur hvor forfattere med minoritetsbakgrunn tar opp spørsmål om kulturell identitet i USA. I boken står ideen om diaspora sentralt. Diaspora er når et folk med samme etniske bakgrunn blir tvunget til å forlate hjemlandet sitt, men har et sterkt ønske om en dag å få returnere dit. Begrepet assosieres ofte med jødernes utvandring fra Israel.

– I *The Brief Wondrous Life of Oscar Wao* er det snakk om et slags dominikansk kulturelt diaspora i USA, utdyper Ingvild. Elementet av tvang (som er viktig i forhold til jødisk diaspora) er borte, og de fleste er arbeidsimmigranter som lever sammen i en ghetto. Det de har felles er at de ikke integreres fullstendig i vertslandet, men praktiserer sin egen dominikanske kultur. De har et felles minne om hjemlandet, den gamle verden, og spesielt foreldregenerasjonen idealiserer denne. Likevel har de ikke et ønske om å returnere, annet enn på ferie, poengterer Ingvild.

Hun forteller at arbeidet hennes for det meste består i en nærlesing av boken.

– Dette arbeidet er i seg selv ganske så forvirrende. Måten Junot Diaz har



skrevet boken på gjør at den er krevende å lese, siden han drar inn elementer fra så mange forskjellige kilder. Forfatteren har selv uttalt at han bruker visuelle fragmenter for å vise hvor forvirrende det kan være å befinne seg mellom to kulturer. Det er et komplekst tema som ikke kan forklares på en enkel måte, forteller hun.





IKON

Ellen Marie Risbruna



IKON

Mona Maria Løberg



IKON

David Serra

IKON

Solveig Hesvik Frøyen



Pengegaloppen

Norske studenter har det kanskje best i verden, men er likevel fattige. Er det et problem?

Tekst: **Jonas Finnanger**
jonas.finnanger@student.uib.no
Foto: **Hanne Kari Njåstad**
hanne_kari@hotmail.com

Penger er noe som opptar alle studenter. Det virker som om store deler av studentene i Bergen alltid er blakke. Rundt i de tusen hybler er det nok ikke sjelden det blir ris med ketchup, nudler eller speilegg til middag de siste dagene før den femtende i måneden, og hvem har ikke fått en liten overraskelse fra BKK til jul? De fleste studenter er nok enige i at litt mer studiestøtte hadde kommet godt med. Men har vi egentlig grunn til å klage? Eller burde vi være takknemlige, holde kjeft og slutte å sløse bort studielånet på unødvendige ting som øl, kaffe og fine klær?

FATTIGDOM

Full støtte er, som de fleste har fått med seg, 89 000 kroner i året. Det er et betydelig pengebeløp. Men i Norge har vi jo en grense for hva som er lite penger, den såkalte fattigdomsgrensa. Den er ikke satt til et beløp, men OECDs definisjon er 50 prosent av medianinntekten. For enslige husholdninger blir grensen på 110 750 (2008). Med bare støtte fra Lånekassen er en student hele 21 750 kroner under fattigdomsgrensen. Men at en student har lite penger i forhold til resten av befolkningen er jo ikke akkurat en overraskelse. Hvor mye penger trenger man egentlig?

SIFO

Heldigvis for meg så slipper jeg å synse om hvor mye penger en person trenger for å leve. Det har Statens Institutt for Forbruksforskning (SIFO) gjort for meg. Menn som er mellom 20 og 50 år gamle trenger 7510 kroner i måneden, fordelt på mat, klær, helse og litt andre utgifter. I tillegg til dette kommer husleien. Studiestøtten alene er altså langt under

“

Men i Norge har vi jo en grense for hva som er lite penger, den såkalte fattigdomsgrensa.

at man trenger for å ha en anstendig levestandard.

PERSONLIG ØKONOMI

På nettsidene sine opplyser studentrådgivningen i Bergen at fire av ti studenter har hatt problemer med løpende utgifter det siste året. Om det skyldes dårlig styring eller for lite støtte er det vanskelig å si noe om, forteller avdelingsleder Line B. Fleischer. Det hun derimot vet er konsekvensene.

– Hvis man sliter økonomisk kan det gå utover trivsel og studier, sier hun. Hun har også forståelse for at det ikke alltid er like lett å bare være fornuftig med pengene.

– Det er ingen tvil om at det koster mye penger å feste, men det er ofte ikke så lett å velge vekk. Det er ofte der det skjer og det som er den sosiale arenaen. Hun mener det kan være utfordrende for noen å ha ekstrajobb i studietiden.

– Det kan være med på å øke tidspress og stress, og øker viktigheten av studieteknikk og stressmestring. Hvis man i tillegg er ringehjelp mister man kontroll over egen tid, noe som kan øke stresset enda mer. Det er mange studenter som kommer til oss for å få hjelp med å mestre stress og planlegge tiden.

USA

Det siste halvåret har jeg vært i USA og det blir da naturlig for meg å sammenligne de norske støtteordningene med det de har der. Det er mange legater man kan søke på, men de er oftest merittbaserte og krever veldig høye karakterer fra High School. De føderale ordningene er behovsprøvd i forhold til egen og foreldres inntekt. Utdanningsdepartementet ser på hvor mye foreldrene tjener og beregner hvor mye de forventer at familien skal bidra. Hvor mye man får avhenger av hvilken institusjon man studerer ved. I følge College Board får gjennomsnittsstudenten omtrent 66 000 kroner i året. Gjennomsnittskolepengene



Lenge igjen til 15.?

Har man seg selv å skyld på om man må spise kjedelig mat i slutten av måneden?

ved statlige skoler er 43 500, så det er rett å slett ikke mulig å overleve på støtte alene, noe også behovsprøvingen sørger for.

KONKURS

Om en norsk student blir blakk får hun alltid en ny utbetaling neste måned. Slik er det ikke i USA. En av de amerikanske guttene jeg bodde med var litt på etterskudd med utdanningen. Han hadde tatt opp lån, men han var nødt til å jobbe ved siden av, noe som ikke gjorde studiene lettere. De andre amerikanerne jeg bodde med fikk ganske mye støtte hjemmefra, både i form av esker med mat og pengeoverføringer, men det fikk ikke han. Som han forklarte meg en dag han hadde vært nødt til å tigge foreldrene om penger til et skoleprosjekt: «Uten denne graden tjener jeg ikke nok til

å betjene studielånet. Å slutte på skolen for å jobbe er ikke et alternativ lenger.» Det er en situasjon jeg tror de fleste ville blitt litt stresset av.

DELTIDSLØSNINGEN?

Det er klart at de fleste studenter har mulighet til å ta seg en deltidsjobb, men er det egentlig så bra? Hvis fulltidsstudier er så lett at man kan jobbe masse ved siden av er det tydelig at det er behov for å forandre noe. Det er lite effektivt for samfunnet om studentene bruker år på studier med lite relevante og dårlig betalte jobber ved siden av hvis de kunne blitt tidligere ferdig eller fått en bedre utdanning. Da kunne den tiden blitt brukt til å jobbet fulltid i jobber som krever utdanning, betalt skatt og fått barn. I stedet for å jobbe deltid kunne flere

studenter jobbet i studentorganisasjoner og skaffet seg relevant erfaring. Hvis studentene hadde sluttet å jobbe frivillig ville konsekvensene for Bergens kulturliv vært katastrofale.

Når man går rundt i Bergen er det tydelig at de fleste studentene slettes ikke lider noen nød. Jeg mener det likevel er grunn til å diskutere om den løsningen vi har nå er den beste.

KILDER
- www.lanekassen.no
- www.SIFO.no
- www.CollegeBoard.org



På Kiwi er det fint

Jeg har hørt navnet Kiwi-Bob før, men jeg har aldri tenkt på hva han drev med.

Tekst: **Marit Solemdal**
marit_solemdal@hotmail.com

Foto: **Solveig Hesvik Frøyen**
solveighf@gmail.com

Gira på lett-tjente penger? Synes du det er greit å havne i litt småflaue situasjoner? Kanskje du til og med liker det? Da kan du kanskje få noen tips ved å lese denne teksten. I hvert fall ett tips, eller litt inspirasjon til hvordan du kan komme deg over den harde kneika i dagene rett

før neste utbetaling fra Lånekassen. Det finnes håp. Dagene med First Price-kneipp og nudler kan være forbi.

MYE DILL

Jeg hadde nemlig tenkt til å ta deg med på et aldri så lite prosjekt. Egentlig var planen å leve på utgått mat i en uke. Jeg trodde nemlig at jeg fikk utgåtte varer fra dagligvarekjeden Kiwi gratis, og derfor var planen i utgangspunktet å leve på sur melk, tørt brød og vasne tomater i en uke. Grunnet dårlig research, tok dette prosjektet en litt uventet vending. Kiwi

ville nemlig ikke gi meg den utgåtte varen: jeg måtte betale for den, for så å få dobbel pris tilbake. Det er altså akkurat som i reklamen, bare litt flauere.

Den første gangen dro jeg sammen med Atrium-kollega Solveig Hesvik Frøyen. Fulle av håp gikk vi til Kiwi i Vaskerelven. Jeg hadde jo tenkt til å leve på den utgåtte maten som vi eventuelt skulle finne. Vi gikk først gjennom kakene. Enten gikk de ut på dato om noen dager, andre igjen gikk ut om noen måneder, ja, til og med år. Allerede etter en liten stund begynner jeg å innse at dette kan bli den

hardeste uken i hele mitt liv. Ikke at jeg hadde så innmari lyst til å leve på kake i en hel uke, men når det ikke er så mye som én pakke med Berthas lefser som er gått ut på dato, begynner det å se mørkt ut. Spesielt med tanke på at mange varer har uhyggelig lang holdbarhetsdato, og derfor så å si aldri kommer til å gå ut på dato. Prosjektet er dødfødt. Vi fortsetter å se gjennom alle slags varer, alt fra sauser til iste. Det ser mørkt ut. Jeg skjønner ikke hvordan han der Kiwi-Bob kan tjene så mye. Til slutt finner vi noen pakker med dill som ikke ser særlig bra ut. Vi spør «Geir», en ansatt, om vi kan få varen gratis.

– Dere kan ikkje få varen, men dere får dobbelt pris tilbake, tror eg...

Jeg tar imot beskjeden med blandede følelser. Hele prosjektet mitt kan jeg jo bare se bort ifra. Det er tydelig at Kiwi ikke har lyst å gi meg mat som har gått ut på dato. Samtidig kjenner jeg at jeg blir litt glad. Nå kan jeg jo faktisk tjene penger! Samtidig slipper jeg å bekymre meg over å måtte spise dill i en hel uke, uten noe som helst annet. Det kunne fort blitt litt flaut å sitte i kantina på HF-biblioteket og knasket på en bunt med dill (du skal ikke tro at du er noe, du dillspisende menneske!!).

Etter at vi har plukket med oss alle pakkene med dill i butikken, går vi til kassen. Jenta som sitter i kassen, ser på oss med et litt forvirret blikk. Vi sier at vi hadde snakket med «Geir», og han sa

at vi skulle få alle pakkene gratis. Med et litt oppgitt uttrykk registrerer hun alle pakkene med dill. Vi må først betale for varene, deretter får vi igjen det dobbelte. Vi går fornøyde og oppspilte ut av butikken. Begge er mer eller mindre sikre på at vi kan bli rike på dette prosjektet. På veien hjem merker jeg likevel at jeg angrer litt på at jeg ikke klagde på vårløken også, den var jo strengt tatt ganske så brun i kantene.

KLEINT, KLAMT OG FLAUT

Den klammeste episoden jeg hadde i løpet av dette prosjektet, må være da jeg bestemte meg for å ta bussen til Oasen kjøpesenter på en lørdag for å gå på Kiwi og finne varer jeg kunne klage på. Jeg begynte å bli ganske dreven på dette tidspunktet. Ikke fordi jeg hadde funnet så mange utgåtte varer, og blitt rik eller noe, men jeg hadde i alle fall lært meg metoder for hvordan jeg skulle være mest mulig diskre (trodde jeg i hvert fall). Blant disse noe innlysende metodene var for eksempel bruk av handlevogn. Dette gjorde meg til en mer naturlig kunde, tenkte jeg. Nå sklei jeg inn i mengden av vanlige lørdagskunder.

Jeg brukte kanskje litt lengre tid enn normale kunder, men jeg følte at jeg studerte varen med et litt annet kritisk blikk. Ikke gjerrigknark-kunden aka «nå-skal-jeg-få-penger-tilbake-blikket», men mer den kresne kunden med «hva-slags-vare-er-nå-dette-her-blikket». Den kresne kunden er allment akseptert i våre dager, ja, det er vel nesten det som er normen. Det er trendy å være kresen kunde. Alle vil være det. Etter at Puls-Yngvar fra NRK1 gjeninnførte «laurdagsgodtet», merker man likevel at det er litt ekstra hektisk foran godterihyllene på lørdagene, men dette var en digresjon.

Det er som vanlig i grønnsakshyllen jeg finner skatten. Denne gangen er det en pakke mugne cherrytomater som står

for tur. Etter at jeg har leita i sikkert én time rundt omkring i butikken er gleden derfor ganske stor, når jeg finner denne skatten. Jeg får rett og slett et slags kick. Jeg vet at jeg har en pakke med mugne cherrytomater i hånden, men jeg vet ikke hvordan personen som står i kassa kommer til å reagere idet vedkommende ser

denne varen. Dessuten kan jeg ikke legge skjul på at den litt ekstra stressa «lørdagsstemningen» i butikken ikke akkurat legger en demper på stemninga.

“
Allerede etter en liten stund begynner jeg å innse at dette kan bli den hardeste uken i hele mitt liv.





Det er barnefamilier overalt i butikken, og stressnivået er til å ta og føle på, og her kommer jeg og skal klage på en pakke med mugne tomater. Dette kan bli skikkelig pinlig, men det kan også gå raskt og ryddig. Alt avhenger av personen som sitter i kassa.

USIKKER KASSAGUTT

Jeg velger en kasse med lite kø. Ettersom jeg har opparbeidet meg aldri så lite erfaring på området, har jeg funnet ut at det kan være lurt å handle inn andre varer i tillegg til varen du har planlagt å klage på hvis du ønsker å fremstå som mest mulig normal. Det begynner bra. Jeg legger på de «normale» varene først, og venter litt med tomatene. Deretter tar jeg opp tomatene fra rullebåndet, og studerer de på en avskyelig måte. Dette for å late som at jeg

ikke var klar over at det hadde begynt å vokse små hvite hår på de normalt så velskapte tomatene. Det er nå det hele starter. Jeg viser de til gutten i kassa, og han sier seg helt enig i at de tomatene ikke ser helt bra ut.

Det er tydelig at den unge herremannen ikke er helt kjent med prosedyrene for hva som skjer når man finner en vare som ser litt sliten ut i en Kiwi-butikk. Han spør meg nemlig med en litt undrende stemme:

– Du vil vel ikke ha den, antar jeg?

Køen bak meg begynner å vokse. Det er nå det begynner å bli flaut. Grunnet ekspeditørens uvitenhet, må jeg nemlig forklare han prosedyrene. Jeg forteller han at det skal være slik at jeg først må betale for varen, for så å få dobbelt pris tilbake. For å gjøre situasjonen enda litt kleinere, legger jeg til at jeg

har gjort dette en del ganger nå, så jeg vet akkurat hvordan det fungerer. Han roper til jenta som sitter i kassa ved siden av. Hun er også usikker på hvordan det gjøres. Køen vokser. Deretter ringer han på hjelp fra en annen i butikken. Siden køen har vokst betraktelig, ber han meg om å vente litt, slik at han kan ta noen kunder i mellomtiden før den gode hjelperen hans kommer. Det tar ikke lange tiden før en annen Kiwi-medarbeider dukker opp, og gutten i kassa må på nytt forklare saken for han. Det er fortsatt mange i kø bak meg, mange med store handlevogner.

EN KIWI-VITS SLÅR ALDRI FEIL

For å løsne litt på den litt ampre stemninga, prøver jeg meg på en aldri så liten Kiwi-vits:

– Hehe.. Du skjønn.. I e den nye Kiwi-Bob i...

Rett etter at jeg har sagt det innser jeg hvor teit det var å si noe sånt. Hvorfor måtte jeg si det? De i kassa, og alle de bak

meg i køen, har allerede fått inntrykket av meg som en gjerrigknark. Det er litt seint å komme med det, men jeg bestemmer meg for å komme med den gode forklaringen for hvorfor jeg gjør det, som motbeviser gjerrigknarken i meg:

– Jeg er fra et studentmagasin, skjønner du... Vi skal lage en reportasje om utradisjonelle måter å tjene penger på... hehe...

Akkurat ja, meget overbevisende. Til slutt får jeg igjen pengene. 44,90! Det var jammen meg verdt strevet.

IKKE REKLAME

Jeg går lettet ut av Kiwilokalene. Likevel er det med blandede følelser at jeg avslutter dette prosjektet. Riktignok har det ikke vært store pengene å hente for meg i løpet av disse dagene, og jeg er veldig glad for at det ikke ble noe av «leve-på-utgått-mat-på-kiwi-prosjektet» mitt. Å spise én pakke dårlig dill i løpet av én dag er vel

Til slutt får jeg igjen pengene. 44,90! Det var jammen meg verdt strevet.

gang den nye Kiwi-Bob, alltid den nye Kiwi-Bob.

det som kalles en dårlig deal (hehe...). Fra spøk til alvor: Jeg tror kanskje at et slikt «prosjekt» kan føre til avhengighet. Neste gang jeg ser en pakke visen vårløk på Kiwi, skal du ikke se bort ifra at jeg tar den med bort til kassa for å få dobbelt pris tilbake. Det er jo tross alt lett-tjente penger! En

NB! Mitt mål med denne saken er ikke å drive reklame for en butikkjede, selv om det kan virke sånn. Jeg kjenner folk som har gjort store kupp på øvrige butikkjeder også. Her kan jeg nevne blant annet et halvt års forbruk av kyllingfilet, samt et funn av 50 pakker med fenalår av kort holdbarhet, så om du ikke er vegetarianer – bon appétit!





IKON

Hanne Kari Njåstad

Clavicula

Tekst: **Bjarte Wathne Helgesen**
hippydeathsuite@gmail.com

Foto: **Åshild S. F. Thorsen**
aashild.thorsen@googlemail.com

Eg set meg ned i eit togsete, og byrjar tenkje. Det er uunngåeleg, dette. Alle togreisar er ein og same, alle glir inn i og ut av kvarandre. Felles er tanken, pulserande: vekselvis lett, fordøyeleg, betraktande, glidande over landskapet utanfor; vekselvis vendt innover, tung, fragmentert, assosierande: all misere heng saman; når ein tenkjer over ei enkelt miserabel hending, tenkjer ein samstundes over alle slike hendingar: all misere er ein og same, glir inn i og ut av ein annan. Akkurat slik som oss – seier eg, med ord, og øydeleggjar dermed alt – akkurat slik som oss, i ein sovekupé på eit tog voggande gjennom eit sentral- eller austeuropeisk land: kvar rørsle diktert av skinnegangen sin ujamne men behagelege rytme, me trengte ikkje eingong gjere ein innsats; senga akkurat litt for smal for to, men akkurat brei nok for oss, slik som dette, nettopp slik; det heile akselererande på eit vis som aldri såg ei auke i noko som helst anna enn tid og repeterande rørsle; duren av metall mot metall på skinnegangen under, søvndyssande utan å la oss sovne; i halvsvevnen, like fullt, måtte eg gripe tak i øyreflippen din, med tennene, berre vart, berre mjukt, men fast; i halvsvevnen, like fullt, halde fast i kragebeinet ditt som kom fossande ut frå halsgropa; fast men så vart, så vart, kragebeinet, øyreflippen, mens du pusta ut, ut, ut; mens du blei knust til spindellev, og eg: som eit skapskjelett tenkjer eg på deg kvar gong vindauget speglar meg i mørket utanfor.



Bjarte Wathne Helgesen er ein vekselvis ambisiøs skribent som brått nærmar seg slutten av 20-åra, Han konsentrerer seg oftast om å fikle med ord, hovudsakleg i prosaform eller i omsetjande form.



Eg leiter etter brystbeinet ditt og trykkjer forsiktig, forsiktig, mens eg held pusten og venter på at du skal puste ut eller at noko skal hende som får hjartet mitt til å byrje slå att, men alt er heilt stille, alt er heilt stille og det er for mørkt til at eg kan sjå at auga dine er blå eller at leppene dine ikkje er det, og mens ingenting, ingenting, fortset å hende opp langs kragebeinet ditt trur eg at eg såvidt kan høyre deg kviskre – eg vil aldri byrje å puste att

men allereie er det for seint og i det pupillane dine utvidar seg og underleppa di byrjar å skjelve skjønar du og.

Film med spansk vri

Da Spanias diktatur kollapset i 1975, ble også filmerrettet påvirket av den nye hverdagen. Atrium har tatt en nærmere kikk på hva som kjennetegner den spanske filmtradisjonen.

Tekst: **Paul André Sommerfeldt**
pandre89@hotmail.com

Spanias nyere filmhistorie er i stor grad påvirket av landets overgang fra diktatur til demokrati. Diktator Franco, eller general Franco, satt med makten i landet fra 1936 fram til sin død i 1975. I denne perioden var Spania preget av sterk nasjonalisme, streng katolisisme og fokus på tradisjonelle verdier. Etter generalens død har derimot landet hatt en voldsom demokratisering og liberalisering. Fra å være et av Europas mest konservative samfunn på 70-tallet, er i dag Spania et av verdens mest liberale land.

ALMODÓVAR - SYMBOL OG GURU
Trangen til å belyse teamer som under

diktaturet var svært tabubelagt, er blitt et sentralt kjennetegn når man snakker om moderne spansk film. Et navn som framfor noen bør nevnes i denne sammenhengen er filmregissør og manusforfatter Pedro Almodóvar. Med sine 61 år har Almodóvar rukket å bli et av de fremste symbolene på spansk film. Han er kjent for å fortelle spanske hverdagshistorier med bisarre innslag på en varm, underholdende og sensuell måte i sine filmer. I tillegg har han som vane å bringe fram temaer som sex, vold, homofili, transseksualitet, familieband og radikal feminism. Debutfilmen, *To horer, eller historien om kjærlighet som ender i bryllup*, kom ett år før Francos død, i 1974. Tittelen er også karakteristisk for Almodovars uka-muflerte og direkte uttrykksmåte. Filmen

som for alvor gav Almodóvar internasjonal anerkjennelse var den svarte komedien *Kvinner på randen av sammenbrudd som kom i 1988*. Filmen ble nominert til en rekke spanske så vel som utenlandske filmpriser, og satte liv i debatten rundt turbulente kjærlighetsforhold mellom menn og kvinner.

Almodóvar tar ofte kvinnes parti, og hovedrollene er i mange tilfeller sterke enkeltkvinner med et heftig følelsesliv og et stort temperament. Man kan si at Almodóvar med dette kaster seg inn i kvinnekampen, ved å portrettere sterke, uavhengige og egenrådige kvinner. Dette står i kontrast til den spanske husmoren, la ama de casa, som tradisjonelt sett har hatt en viktig posisjon i det spanske familiehierarkiet. I 1999 kom filmen *Alt*

om min mor som fikk stor internasjonal oppmerksomhet. Filmen er basert på J.L Mankiewicz' *All about Eve* fra 1950, der den aldrende Broadway-stjernen Bette Davis føler sin posisjon truet av en yngre skuespiller. I *Alt om min mor* er ikke kvinner og skuespillere bare tema, filmen er også dedikert til dem. En skuespiller som har hatt flere hovedroller i Almodóvars filmer er spanske Penélope Cruz. Blant annet i den Oscar-vinnende *Volver (Å komme tilbake)* fra 2006. Også i denne filmen er samhold mellom kvinner et sentralt tema, og Almodóvar binder sammen flere tråder fra hans tidligere filmer som danner et bakteppe for historien. I filmen er døden et gjennomgående tema, som presenteres på en humoristisk og lettere absurd måte.

Til tross for at Almodóvar har nådd en respektabel alder, ser han ikke ut til å belage seg på noen pensjonisttilværelse riktig ennå. I september kommer hans neste filmprosjekt, *The skin I live in*, en film om en kirurg som prøve å redde sin kones liv ved å gi henne ny hud. I følge Almodóvar selv er det en skrekkehistorie uten skrik eller skremmel. I hovedrollene finner vi ikke ukjente Antonio Banderas og Elena Anaya. Få andre har altså satt så mye preg på spansk film som Almodóvar, og som han selv har uttalt, «jeg ble født i en dårlig tid for Spania, men i en glimrende tid for spansk film».

SKREKK PÅ ALLE NIVÅ

I tillegg til det klassiske hverdagsdramaet, har den psykologiske skrekkefilms-

Trangen til å belyse temaer som under diktaturet var svært tabubelagt, er blitt et sentralt kjennetegn når man snakker om moderne spansk film.

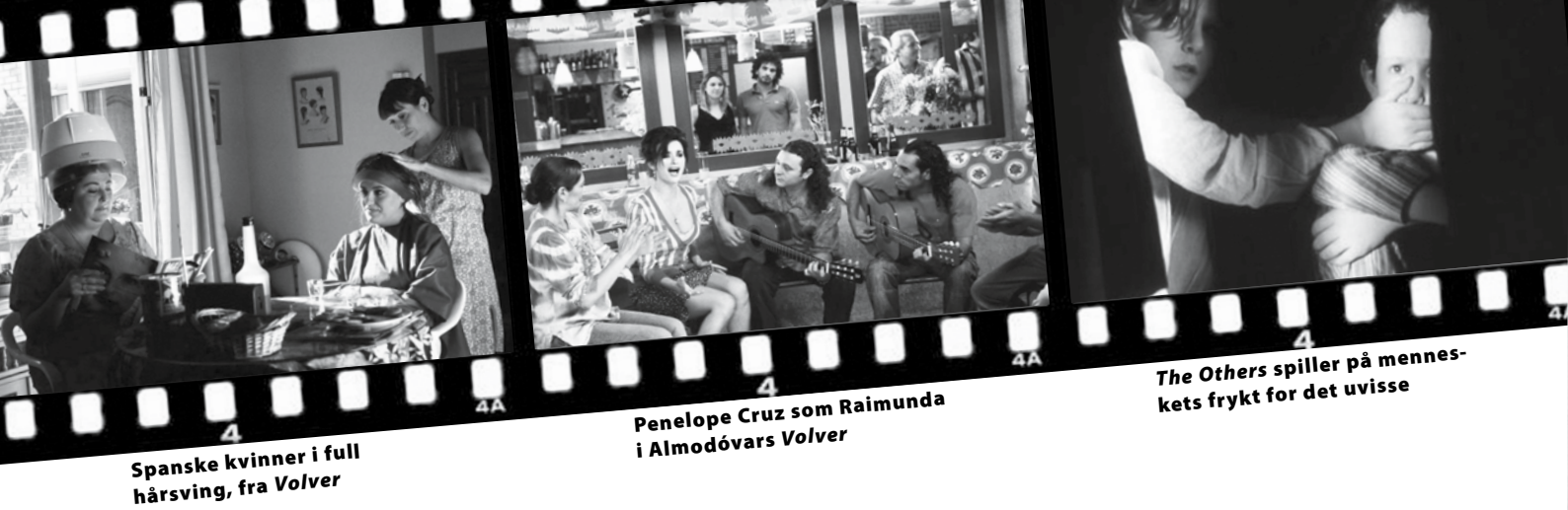
Paz Vega som «Lucia» i filmen «Sex og Lucia» Foto: www.filmweb.no

jangeren satt et tydelig preg på det spanske filmverretet. I 2001 kom filmen *The Others (Los otros)* med Nicole Kidman i hovedrollen. Til tross for engelsk tale, ble hele innspillingen filmet i Spania. Det var også en av de første filmene til den spanske regissøren Alejandro Amenábar, som også har regien på filmer som *The sea inside (Mar Adentro)*, *Open your eyes (Abre los ojos)* og *Agora*.

The Others er en typisk grøsser, men uten noen form for vold eller blod. I filmen legges det stor vekt på å få fram den ekle og uhyggelige stemningen, og det spilles i stor grad på menneskets frykt for det uvisse. Historien har en klassisk oppbygning og en snedig avslutning med sterke skuespillprestasjoner. I 2007 kom *The Orphanage* som går enda et steg lenger i å skremme publikum uten å ty til enkle effekter. En merkelig forsvinning, et herskaps hus med alt for mange rom, usynlige stemmer og uskyldige barn skjult bak ekle masker. Alt pakket inn i en realistisk og gjenkjennelig ramme. Filmen ble regissert av Juan Antonio Bayona, og fikk stor internasjonal anerkjennelse. Bayona er i disse dager i gang med regien av filmen *The Impossible (Lo imposible)*. Filmen handler om en familie som overlever tsunamien i Sør-Asia i 2004, med Naomi Watts og Ewan McGregor i hovedrollene.

I tillegg til filmer som spiller på følelser og indre frykt, er også den klassiske skrekkefilmen godt synlig. *Tombs of the blind dead* fra 1971 er et godt eksempel på en tidlig zombie-film med rå vold og lite sensur. En jomfru blir ofret i et hellig blodsritual, djevleskapen møter den uskyldige, og en smertefull død rår over dem som fanges av «the blind dead». Filmen ble regissert av Amando de Ossorio, som for alvor gjorde spansk horrorfilm kjent, også utenfor landegrensene.

Til slutt har vi plukket ut ti filmtitler, som hver på sin måte er karakteristiske for spansk filmproduksjon. Noen av filmene kan kanskje oppleves som både vulgære og usensurerte, men felles er at de alle gir et godt innblikk i hva som kjennetegner spansk film. De fleste titlene er tilgjengelige for streaming på nett. Gjør et utvalg, inviter til filmkveld å la Spania, og ha en riktig god fornøyelse!



Spanske kvinner i full hårsving, fra *Volver*

Penelope Cruz som Raimunda i Almodóvars *Volver*

The Others spiller på menneskets frykt for det uvisse

Welcome Mr. Marshall! (1953)

Klassisk film regissert av Luis García Berlanga. Innbyggerne i den spanske landsbyen Villar del Río får besøk av amerikanske diplomater, og gjør det de kan for å imponere besøket i håp om å ta del i Marshallplanen.

Thesis (1996)

I denne filmen møter vi Ángela, en ung filmstudent i Madrid som skriver oppgave om vold og tortur på filmlerretet. Hun oppdager senere en video hvor en tidligere medstudent blir torturert og drept. Regissør er Alejandro Amenábar.

Abre los ojos Open your eyes (1997)

Psykologisk thriller om en manns persepsjon av virkeligheten, med blant andre Penelope Cruz. *Vanilla Sky* fra 2001 bygger på denne filmen.

Los Sin Nombre The Nameless (1999)

Fantasy/thriller, gnistrende regissert av Jaume Balagueró. En original og spennende spøkelseshistorie, med en nihilistisk, mørk og skremmende stemning. Må ikke ses alene!

El espinazo del diablo

The Devil's Backbone (2001)

Gotisk thriller, hvor handlingen utspiller seg under den spanske borgerkrigen. Regissert av meksikaneren Guillermo del Toro.

Hable con ella Talk to her (2002)

Film av Almodóvar som tematiserer kommunikasjon mellom kjønn, ensomhet og intimitet, og kjærlighet på tross av tap. Spansk film i et nøtteskall!

Glimt fra *The Orphanage*, som ble en stor internasjonal suksess.

Lucía y el sexo Sex and Lucia (2001)

Den single kvinnen møter forfatteren, og resten kan man tenke seg til. Lidenskap, tap, erotikk, sex og romanse preger denne filmen regissert av Julio Médem.

La mala educación Bad education (2004)

Katolske prester, seksuelt misbruk, narkotika, transvestitter og metafiksjon er stikkord fra denne filmen signert Pedro Almodóvar. Med blant andre Gael García Bernal i hovedrollen.

Mar adentro The sea inside (2004)

Drama basert på en sann historie, der aktiv dødshjelp blir et sentralt tema. Filmen er både trist, morsom og tankevekkende. Bør sees med en venn!

El laberinto del fauno Pan's Labyrinth (2006)

Meksikansk-produsert drama, som utspiller seg i fascismens Spania i 1944. Virkelighetens hendelser blandes sammen med en fantasiverden som framstilles like virkelig. Fikk Oscar for beste fremmedspråklige film.

KILDER

- «El cine español» (http://es.wikipedia.org/wiki/Cine_espa%C3%B1ol)
- «Spanish comedies» (<http://www.lovefilm.com/browse/film/comedy/language-spanish/p4/>)
- «The Best Spanish Language Movies for Spanish Class» (<http://www.spanishprofessor.org/best-spanish-movies-for-class.htm>)
- «10 Most Popular Spanish Movies» (<http://www.screenjunkies.com/movies/movie-lists/10-most-popular-spanish-movies/>)
- «Pedro Almodóvar» (http://es.wikipedia.org/wiki/Pedro_Almod%C3%B3var)
- «Historia de España» (http://es.wikipedia.org/wiki/Historia_de_Espa%C3%B1a)
- «The Others - Filmweb» (<http://www.filmweb.no/film/article/78377.ece>)

Kort-
tekst

Byen.

Tekst: **Magnus Hoem Iversen**

magnus.hoem.iversen@gmail.com

Illustrasjon: **Hanne Dale**

hanne.dale@gmail.com

#1

Noen dager kan portvakten og sprøytejenta le sammen et par øyeblikk, av noe, noen, før resten av verden våkner. Han strør salt og småstein og hun tripper rundt på fortauet, før resten av verden våkner til en dyp og inngrodd kulde. Noen ganger kan de le sammen, men når verden våkner vil han heller slå etter henne med spaden han tidligere måtte lene seg mot for å ikke skli og falle av sin egen humming.

Noen ganger, før verden våkner, går sprøytejenta rundt på gata og er fullstendig klar i hodet, artikulerer seg feilfritt, flytende. Er vakker. Beveger seg energisk. Du kunne ha falt for henne, hvis vinden, været og lyset som falt ned over byen var helt riktig.

Noen ganger tar portvakten seg i å lure på hvor de ble av alle sammen, alle

de han ikke ser mer. Før verden våkner sparker han av seg sluddet på støvlene, og går inn i sin port, og inn på sitt rom. Her henger han fra seg yttertøyet på en krok ved døren, setter seg ned foran et lite bord, og blir der inne.

Noen ganger, før verden våkner, har horene hatt en fantastisk fin arbeidsdag. Hjemveien deres er en kavalkade av stilthæler og grove afrikanske vitser. Noen ganger, før verden våkner, sitter alkoholikerne utenfor sin sedvanlige kirke med stive dresser og hårsveiser som har blitt striglet nådeløst – hvis du hadde gått forbi hadde de målt deg opp med blikket, borende, og du ville følt deg *underdressed*.

Noen ganger, før verden våkner, er luftlokket over husene klart og rent, til tross for at det er kaldt. Noen ganger

kryper det spedbarn ut av byens vinduer for å gjøre dagsjobber, mens foreldrene er hjemme, gråter og gulper.

Noen dager, før verden våkner til en tung og forskanset kulde, er gatene fulle av småspurv og dompap som rydder opp etter oss, spiser seg for tunge til å fly. I kvitringen deres kan du høre navnet ditt, og alle andres navn, kvitres og kalles. De finner sporene etter oss. Høyt oppe sitter kråkene og duene. I søppelet og matrestene kan kråkene se mønstre, som de samler seg rundt og dissekerer, før lyden av tenningen på sopebilen får dem til å sprette et annet sted.

Magnus Hoem Iversen er 25 år, masterstudent i medievitenskap, og ønsker at alle skal følge med på www.perfectsoundsforever.no i tiden fremover.

#2

Når vi begynner på jobb tilhører gatene enda noen andre enn oss, det er lyst, men det har enda ikke blitt helt dag. Natten henger i enda, har bitt seg fast på et vis, satt igjen noe i brosteinene og granitten og skiferen som ikke har sluppet taket, og ikke kommer til å gjøre det på en stund. Det er slikt man kjenner på luften. At den er oppbrukt. At den er sliten.

Man merker det på luften, hvis du bare går ut på trappa di en lørdag og lukter på luften, så merker du akkurat hvem den kvelden tilhører. Står du ekstra lenge og værer, og har du god tilgang på signaler, og en god antenne, kan du virkelig føle

på natten som kommer. Den er som en organisme du kan ta temperaturen på, kjenne om den blir vill, voldsom, voldelig.

De eldste og klokeste dørvaktene i byen vet dette, kan kjenne slikt når de står alene utenfor sin post, og kvelden er i starten av sin begynnelse. Da bruker de alle sanser – lukter på luften, kjenner hvordan vinden treffer dem. Ser etter tegn de kan kjenne igjen, smaker på luften, lytter til suset, det bemerkelsesverdige stille øyeblikkene før alt bryter ut – begynner sakte, et lite hull i demningen – en gruppe høylydte gutter på vei til/fra vorspiel. Før den lager et helvete

er byen et lite sovende barn du kan ta temperaturen på. Dørvaktene står der i vinden og luften. Tar til seg alle inntrykk. Går så fra sin utkikkspost på gaten til sin arbeidspost i døra, som en fyrvokter går til sitt tårn etter å ha merket seg tegnene til en gruelig storm i anmarsj. Lukker og låser døra etter seg, og gjør opp ild. Gnir hendene sammen og puster tungt. Rister på hodet. Tar seg til skjeggveksten. Bekymrede øyne.

Av og til tilhører ikke natten noen som helst. Hvis en storm faktisk legger seg over byen, kan det bli på den måten. En sterk snøstorm, og nattens baroner og grevinner famler rundt som forvirrede tenåringer. Ordensvær, kaller politiet det. Ser alt skje med slitne øyne fra forsetene på patruljebilene. Radioen skurrer som en myk og forvrengt babymonitor i bakgrunnen.

Jeg starter tenningen i rengjøringsbilen, og setter de mange kostene som er montert under den i gang. Andre går til fots, plukker manuelt. Noen inspiserer flisene. Ser etter hærverk. Kråker og rotter forbanner oss når de skvetter vekk. Vi skal slette ut sporene etter minnene som ble skapt i natt.

En snegle som bruker mange timer på å jobbe seg over en plen, vil selv føle at den beveger seg hurtig. På samme måte vil en kolibri betrakte oss pekende men-

nesker som en form for seige skilpadder. Beveger seg uendelig sakte, som isbreer. Sneglen derimot, ser oss bare som fargerike lysglimt som farer rundt den. Beveger seg alt for raskt til at den oppfatter hva som egentlig skjer.

Skiferen i denne allmenningen ble laget for godt over seks hundre millioner år siden. Den merker ikke oss, eller byen vår, i det hele tatt. Til det strekker vi ikke til. Vi varer for kort. Vi holder ikke på lenge nok. Den vil fortsette å finnes. Men den merker vinden, og regnet. Den liker det. Dypt i steinen ligger en visshet om at vannet forandrer, og former. Alt strever mot forandring.

For meg, som kjører sopebilen min sakte, og skal kjøre den i mange timer før folk står opp, er det nesten på samme måte. For dere som går forbi meg virker det som jeg kjører utrolig sakte. Men jeg ser dere ikke. Det er derfor jeg tilsynelatende aldri viker unna hvis vi er på kollisjonskurs. Jeg ser deg ikke. Du beveger deg for raskt for meg.

En by er en celle. En celle er en liten by, en liten fabrikk. Byen er en reproduksjon av oss selv i landskapet, vi har gjens-

kapt noe vi bærer i oss, bærer millioner av dem i oss. Energi går inn, det produseres noe nytt, og avfall. Ut av byen kommer det også kunstverk, et nytt hus, nye ideer som resultater av menneskenes kollisjoner med hverandre, og mer avfall.

Vi er de som fjerner avfallet. Det er vår jobb. Vår plass i fabrikken. Jeg glir over denne plassen i bilen min, som er som et stort, murrende viskelær. Jeg ser sporene av det som ble gjort i går, forsvinne under og til siden. Dette kommer ikke til å gjøre luften frisk, eller bakken ny. Men det fjerner sporene av deg. Lar deg begynne på nytt i morgen. Men denne slitne følelsen vil sitte igjen hele helgen, ut søndag – ut mot tidlig mandag. Det er noen ting bare store mengder regn og vind kan skylle bort, og ned i rennesteinen, ut av syne for folk som enda sover, eller er i ferd med å våkne.



En fortelling om hvordan Civilization V ga meg barndommen tilbake.

Spillavhengighetens skjønnhet



Tekst og screenshots: **Mona Maria Løberg**
manamaria@gmail.com

Når jeg er inne i perioder hvor jeg er avhengig, tenker jeg på det hele tiden. Noen vil kanskje si at jeg kaster bort tiden, men jeg synes det er herlig. Når jeg våkner om morgenen vurderer jeg om jeg har tid før jeg skal ned til byen. Kanskje jeg rekker noen trekk før frokost, og er det egentlig så viktig å kjøpe middag akkurat nå? Prioriteringene omstokkes, og spillet kommer alltid først.

VIRTUELLE TOMATER SOM DRAR DEG NED

Før var jeg avhengig av minispillet Farmville som var så populært på Facebook. Da var jeg en av de 62 millioner aktive brukerne som flere ganger i uken vannet, sådde og høstet inn virtuelle frukter og grønnsaker for å konkurrere om poeng. Siden spillet foregår i virkelig tid, kan gulrøttene du sådde i går forvitte dersom du ikke vanner de i dag. Det gjør spillet svært avhengighetsskapende, og for meg gikk det så langt at jeg kunne bruke en halvtime på å høste poteter før jeg skulle på skolen. Men etter måneder med Farm-

ville-avhengigheten ble den deilige rusen omgjort til skyldfølelse. «Har alle auberginene dødd!? ARGH! Jeg glemte å vanne i går...»

Når jeg ser tilbake på denne tiden, er det den ene svogeren min som skal ha takk for at det hele snudde seg. Han mente at spillinga mi hadde gått alt for langt når jeg fortalte at jeg hadde laget en falsk facebook-profil for å styre to bondegårder samtidig. Da innså jeg det. Dette måtte ta slutt. Og det gjorde det da kjæresten min en dag sa «i kveld sletter vi Farmvillene dine». Kvelden kom, vi tok screenshots av det hele og slettet kontoene. Først den ene. Så den andre.

Det var deilig å komme seg ut av Farmville og inn i den virkelige verden, og det ser jeg tydelig i dag. Synet av råtnende tomater gjør meg ikke lenger nedtrykt.

EN GANG SPILLAVHENGIG, ALLTID SPILLAVHENGIG

Jeg hadde vært flink pike lenge og kun spilt med måte. Litt Super Mario Galaxy 2 i lystig lag og ikke mer enn 2 timer om gangen. Og når jeg spilte Tetris oppførte jeg meg normalt, rett og slett. Alt gikk fint

og framtiden så lys ut, inntil jeg en dag fant en nettside som tilbød Civilization V til Mac*. Den første tiden spilte jeg med kjæresten min, og det gikk veldig fint. Vi byttet på å styre: jeg satset på biblioteker og han på militæret.

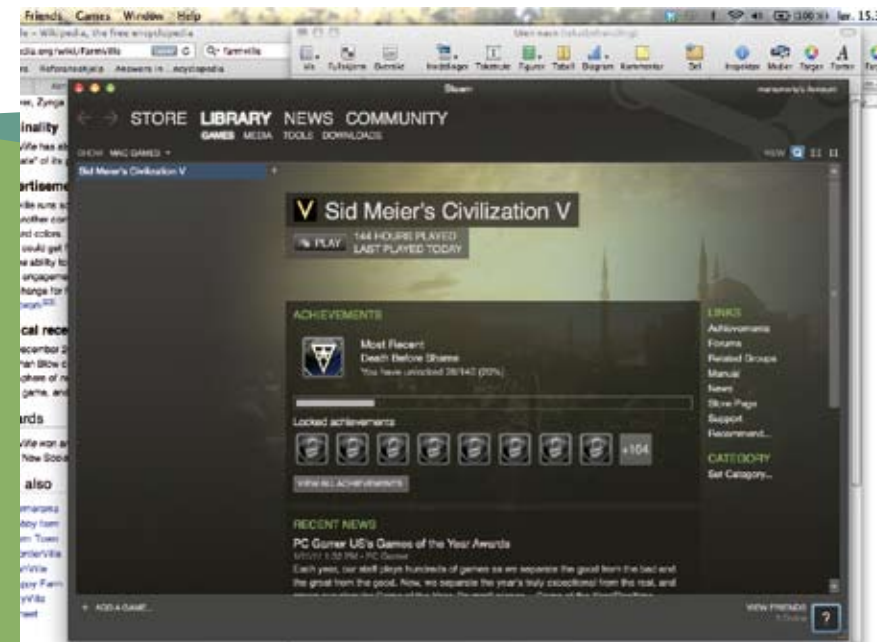
Så en dag satt jeg meg ned alene. Det var da jeg virkelig kunne bestemme hvilke teknologier jeg skulle satse på, og at jeg skulle prioritere å bygge universiteter framfor å krige. Mohahaha! Det går an å ta over verden uten å ødelegge for alle andre! Leve rasjonalismen! Jeg fløy inn i en deilig flyt og det ble sent. Så sent at jeg følte behov for å sette alarmklokka på 06:00. Da klokka ringte, slumret jeg og spilte videre til 07:40. Det var fantastisk. Det er fantastisk.

LEK UTEN LEGGETID

Endelig har jeg funnet spillet som gir den beste rusen. Det er som å få barndommen tilbake. Den gang da alt dreide seg om å finne ut når man kunne spille, hvor lenge og om man kunne spille alene eller dele på det. Slik livet ble styrt av den pixlete Mario da jeg var 10 år, lar jeg Ramses II. få styre deler av det i dag. Endelig er det virkelig gøy å leke igjen, og leke hele tiden om det er mulig. Og det er det ofte siden jeg er voksen og styrer over mitt eget liv.

Dagene og nettene fyker forbi. Jeg spiller jevnt og lenge, men jeg kan også ha hvite perioder uten spilling av noen art. Det går fint, selv om jeg så klart kjenner et stikk av lyst til å gå løs på nye diktatoroppgaver når jeg ser venninna mi spille. Jeg er avhengig, men jeg har det under kontroll.

Og hver morgen hvisker Civilization V meg varsomt i øret: «Det er kanskje



Motiverende påminnelse

Hver gang jeg starter datamaskinen gir Civilization V alltid mange gode grunner for at jeg skal spille noen trekk.

mulig å rekke noen trekk?». Slik snakker spillet til meg hver gang jeg slår på dataen, for da popper det opp en meny som sier hvor lenge jeg har spilt hittil. 144 timer sier du? 20 % fullført? Civilization V har

en varsom røst, en stemme som jeg liker. Og dessuten hjelper spillet meg å relatere til det som fortelles på Dagsnytt. Revolusjon i Egypt? Jamen, det vet jeg akkurat hvordan foregår. Det opplevde jeg på 'saven' min i går.

“
Det går an å ta over verden uten å ødelegge for alle andre! Leve rasjonalismen!”

NY, SVART PERIODE

I går ble den hvite perioden brutt. Jeg spilte fra 12 til 22 og holdt nesten på å dumpe utelivets frukter til fordel for Rames II. sitt diktatur. Mens jeg stilte opp trebuchetene og legionene mine, kom jeg

plutselig på hva lærerinna mi sa til klassen min da vi var ferdige på barneskolen. Hun sa at vi aldri måtte glemme barnet i oss, aldri bli helt voksne. Ha! Da skulle hun sett meg i går! Da satt jeg i sofaen og bare MÅTTE ta et trekk til, et til, et til... måtte...bygge...Stone...Henge! Slik kan jeg sitte uten tilsyn, og når jeg endelig har røska meg vekk fra skjermen ligger jeg i senga og tenker ut strategier for neste omgang med Bismarck, Gandhi og resten av gjengen. Da skulle søte klasseforstander Liv sett meg og tenkt at «Ja, Mona, hun lever virkelig ut barnet i seg».

*<http://store.steampowered.com/>

Konstruktørene som gikk ut av trykk

Polske Stanisław Lem er Øst-Europas fremste science fiction-forfatter. I Norge er det derimot lettere sagt enn gjort å finne bøkene hans.

Tekst: **Ingvild A. Jansen**
ija094@student.uib.no

I fjor bodde jeg i et hus i Oslo med fem andre jenter. To av dem var fra Polen, og en av dem studerte nordisk litteratur. Vi hadde flere samtaler om litteratur, men mens hun selvsagt visste en god del om nordisk litteratur, gikk det raskt opp for meg at jeg visste nærmest ingenting om polsk. Derfor ba jeg henne om å anbefale noen forfattere. Hun ramset opp en rekke navn som ikke sa meg noen ting, og kom etter hvert til science fiction-forfatteren Stanisław Lem (f. 1921), som hun fortalte var veldig kjent.

Dersom du ikke har hørt om forfatteren, har du kanskje hørt navnet *Solaris*. Siden romanen først ble utgitt i 1961, har det nemlig blitt gjort film av den to ganger; både i Sovjetunionen (1972) og i USA (2002). Selv hadde jeg hørt om filmene men aldri sett dem, og spurte henne om hun ville anbefale boken. Til svar fikk jeg så en hel del interessante titler som hun personlig anbefalte mer enn *Solaris*. Ettersom jeg er litt svak for novellesamlinger, som for øvrig er en fin

måte å bli introdusert for en forfatter på, valgte jeg *Kyberiadene* (*Cyberiada*, 1965).

UTE AV TRYKK

Siden jeg ville utvide hjemmebiblioteket mitt litt, tenkte jeg at jeg like godt kunne kjøpe *Kyberiadene*. Jeg ruslet bort til Studia og spurte, men nei, den boken hadde de ikke. Jeg sjekket forskjellige bokhandlere på nettet, både norske og gode gamle Amazon, men boken fantes bare på polsk, tysk og engelsk. Jeg kunne selvsagt ha lest *Kyberiadene* på engelsk, men siden jeg for en gangs skyld ville lese en bok på norsk, tenkte jeg at jeg kunne låne den på biblioteket isteden. Til Bibsys!

Lems verker var ikke å oppdrive på norsk ved UiO, så jeg bestemte meg for å låne *Kyberiadene* på UiB siden jeg straks skulle flytte tilbake til Bergen. Da jeg endelig fikk tak i boken, var den nyeste norske utgaven fra 1981. Stanisław Lems bøker har nemlig vært ute av trykk på norsk siden 80-tallet.

NOE FOR ALLE FAKULTETER

Kyberiadene er en novellesamling om datamaskiner og roboter. Mange av fortellingene i samlingen følger de ofte katastrofale eventyrene til Trurl og Klapaucius, to geniale konstruktører. Trurl og Klapaucius er venner, kolleger og rivaler på samme tid. Da er det vel kanskje gitt at det komiske elementet i flere av historiene kommer av at de prøver å utkonkurrere hverandre med den ene merkelige oppfinnelsen etter den andre.

Flere ganger må de selvsagt også jobbe sammen for å komme seg ut av forskjellige kniper. Novellene i *Kyberiadene* har gjerne en moral, men presenterer den i så fall med en smart, humoristisk vri. Omslaget på boken omtaler novellene som «eventyr like sanne som de er fantastiske, alltid morsomme, groteske og ironiske» og basert på mytene som holdt på å bli til rundt disse nye maskinene på 60-tallet.

I denne novellesamlingen bør det være noe som kan fange interessen din uansett hvilket fakultet du går på. Litteraturstudenter vil kanskje more seg over historien hvor Trurl skaper en elektronisk skald som vanlige diktere fortvilet prøver å konkurrere med. Studenter på Matematisk-Naturvitenskapelig fakultet vil muligens humre litt når konstruktørene utfører den ene bisarre øvelsen i fysikk og matematikk etter den andre. Mest av alt vil kanskje historiestudenter

og samfunnsvitere se spor etter samtiden til samlingen, som ble skrevet da Polen var under kommunistisk styre.

I 1948 begynte Lem å skrive sin første seriøse roman, *Szpital Przemienienia* (*The Hospital of Transfiguration*, ikke oversatt til norsk), men utgivelsen ble utsatt med over åtte år på grunn av det kommunistiske regimets sensurpolitikk. *Store norske leksikon* beskriver *Kyberiadene* som et verk med et «...parodisk-grotesk tilsnitt og sterk språklig stilisering...». Man finner mye god parodi og satire her, uttrykt med et skarpt og vittig språk. For eksempel går tyranner aldri av moten.

ELEKTRONISKE BØKER

Siden jeg likte *Kyberiadene*, tenkte jeg at det jammen var synd at det fantes så få eksemplarer på norsk. Ettersom jeg hadde blitt mer og mer oppmerksom på

tilbudet av elektroniske bøker, kom jeg på at jeg kunne ringe Nasjonalbiblioteket om saken. De kunne informere meg om at en forfatter må ha vært død i 70 år før de har lov til å legge ut vedkommendes

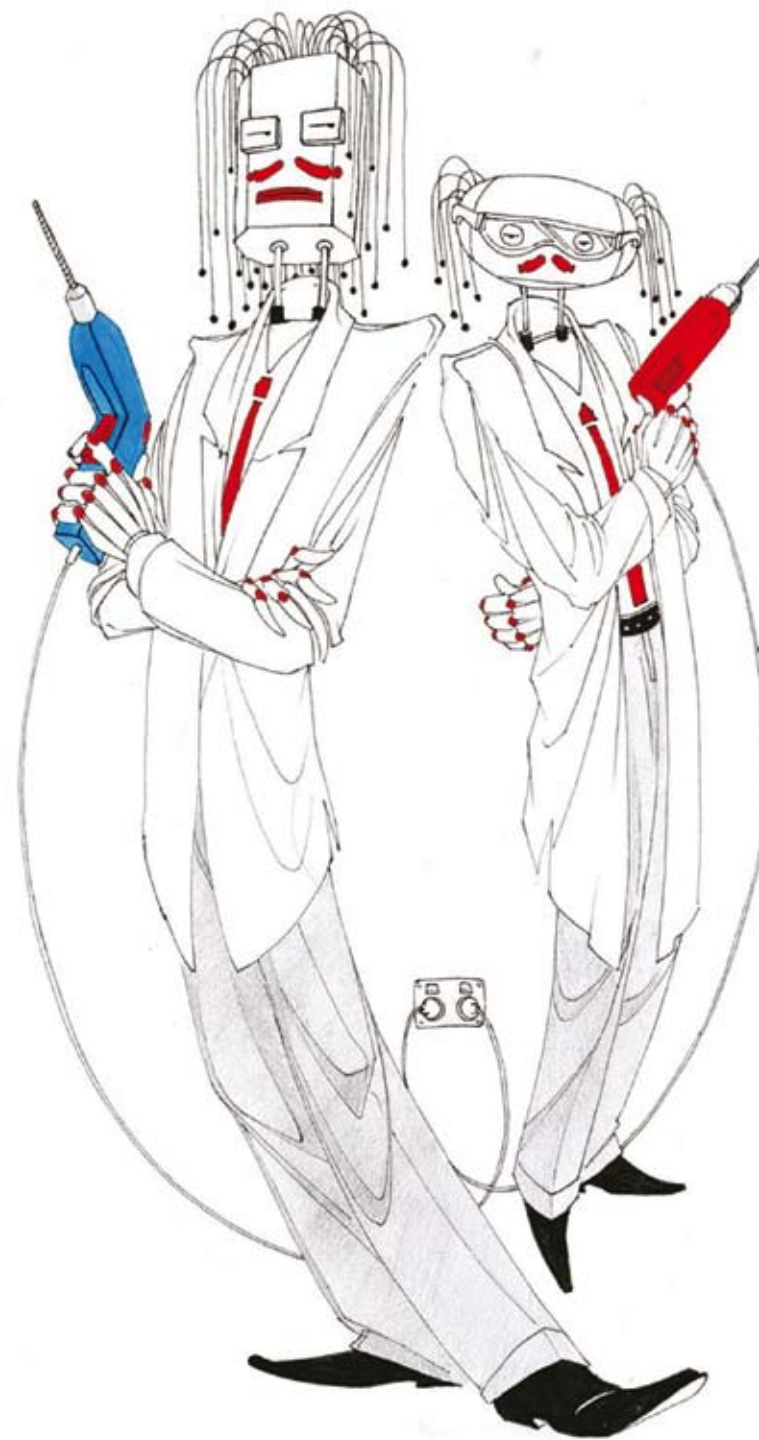
verk elektronisk. Ettersom Stanisław Lem avgikk med døden i 2006, blir det nok litt for lenge for oss å vente. Det finnes imidlertid eksemplarer av noen av Lems verker som kan bestilles fra blant annet Nasjonalbiblioteket og Rana depotbibliotek hvis eksemplarene vi har ved UiB er utlånte.

Jeg ble også fortalt at Nasjonalbiblioteket i noen tilfeller kan få en spesiell avtale med Kopinor, hvor bøker legges ut elektronisk før 70-årsregelen har tredd i kraft. Disse bøkene kan da kun leses på nettet gjennom norske IP-adresser, og blir ikke tilgjengelige for nedlasting. Dersom det er noen spesielle bøker man ønsker å kunne lese på nettet, må man da ta kontakt med det aktuelle forlaget og oppfordre det til å la Nasjonalbiblioteket få en slik avtale.

LOST IN TRANSLATION

Mesteparten av Stanisław Lems bøker finnes altså på norsk i første etasje i Biblioteket for humaniora, men om noen kan polsk, anbefaler jeg dem å få tak i bøkene på originalspråket. De norske utgavene som eksisterer er nemlig oversatte fra engelsk, og ikke direkte fra polsk. Uansett om det dreier seg om større eller mindre detaljer, går alltid noe tapt på den måten.

Det er alltså en liten sjanse for at man kanskje kan overtale forlaget til å la Nasjonalbiblioteket gjøre Lems bøker tilgjengelig elektronisk. Likevel sitter jeg jo igjen og tenker at jeg gjerne vil eie min egen kopi av *Kyberiadene* på norsk. Hvem vet, kanskje det er en mulighet for at eldre, kjente polske titler blir gitt et opptrykk på norsk etter hvert som relasjonene mellom Norge og Polen blir enda sterkere? Eller kanskje man heller bør satse på å dra på skattejakt hos antikvariatene?



Trurl og Klapaucius av Anna Wilkenfeld, fritt etter Daniel Mroz.

STANISŁAW LEM

(1921 - 2006)

- * Polsk forfatter av satirisk og filosofisk litteratur i sjangeren science fiction.
- * Debuterte i 1946 med romanen *Człowiek z Marsa* (*A Man from Mars*, ikke oversatt til norsk).
- * *Solaris* (1961) er hans mest kjente roman
- * Har vunnet en rekke litteraturpriser, blant annet Kafka-prisen (1991).
- * Bøkene hans er oversatt til 40 forskjellige språk og er solgt i over 27 millioner eksemplarer.

KILDER

- Lem, Stanisław (1981), *Kyberiadene*, Gyldendal norsk forlag, Oslo.
- Den offisielle hjemmesiden for Stanisław Lem: www.lem.pl/
- De originale illustrasjonene av Daniel Mroz: <http://english.lem.pl/gallery/mroz-drawings>
- The Internet Movie Database: <http://www.imdb.com>

ILLUSTRASJON

- adoradora.deviantart.com/



IKON

Mona Maria Løberg



**– Be careful what you
say about pasta!**

Atrium went to Fantoft to interview exchange students about food, hoping to get some inspiration.



Discussing food at Fantoft
Alexandra, Luca, Antonio and Toto.

Text: **Solveig Hesvik Frøyen**
ija094@student.uib.no
Photo: **Mona Maria Løberg**
manamoria@gmail.com

The grey box-shaped buildings welcome us as we get off the tram. We are in Fantoft, a different world. Antonio Picone meets us and leads us to the buildings. At this point, we still know very little about what's hiding behind the red steel doors, in terms of cooking skills and new tastes.

The sauna-style corridor leads to a small flat, decorated like a Norwegian cottage - or what you might call wooden minimalism. The shelves, which only contain a selection of wiping paper, tells us that this is a man's apartment and for six months it belongs to Toto, or Salvatore Pio Tona. Here, we meet the whole Italian assemblage, consisting

of Toto, Antonio, Luca Marconi, more Italians randomly stopping by - and a French girl named Alexandra Despres. The atmosphere among them is relaxed and cheerful. Their English has that characteristic Italian accent, with all the gesturing that comes along with it, although they seem unwilling to admit this last part. Either way, they are ready to show us their cooking skills while we talk about food.

FRENCH AND ITALIAN HABITS

With my own simple student meals (pasta) in mind, I went to Fantoft looking for something new. I realize that looking for something other than pasta in a group

of Italians may not be the best idea, but I still hope to learn something.

When we talk about their daily intake of food, we come to the conclusion that the Italians and the French have quite similar eating habits. They both have a small breakfast and two larger meals per day, and dinner is usually at 7 or 8 pm, while Norwegians eat smaller and more frequent meals. When we discuss the strange Norwegian habit of having dinner at 4, Toto asks:

- But the people aren't angry at night? (As it turns out, he meant hungry). Norwegian cuisine isn't much to brag about, so I tell them that Norwegians also eat all kinds of international food.

- I think it's really interesting to try different food when I'm in a different country, Alexandra says. At the same time, the Italians and the French seem to mostly stick to their own cuisine. Alexandra believes this might be because both the French and the Italian cuisine both hold great variety. When they mention their favourite dishes later on, these are all from their home countries.

EXPENSIVE FOOD

What do they think of food in Norway?

- It's expensive, they all agree on that. Therefore, they have already learned which supermarkets are the cheapest; Rema 1000 and Kiwi. To illustrate the difference, Toto tells us that one package of spaghetti in Italy costs 1.15 Euros while one package here is about 3.5 Euros.

- The cost of living here in Bergen is much higher than in Italy, he says.

This is why these students also tend to use the oldest trick in the book as far as cheap student fare goes: pasta.

Alexandra says she doesn't cook as much as she usually does in France and that she's trying to find cheap alternatives that don't need a lot of preparing. Antonio tells us about his encounter with the SiB

cafeteria, which was extremely expensive compared to the cafeterias in Italy, and the pasta is not that good.

NORWEGIAN FOOD

When I ask them if they have tasted any Norwegian food, Antonio mentions having eaten a reindeer hot dog, something which I've never even heard of.

- It was interesting, a different taste, he comments.

- Mackerel, Alexandra replies, - and fiskebolle. They have also tried whale, but they have not eaten as much salmon as they thought they would.

- When I arrived I imagined I would eat only salmon, Antonio says.

- What has surprised you the most about Norwegian food?

- The tubes of cream cheese in the supermarket, with all the flavours and they're so gross, they all agree. I suppose it's because they're used to the finest cheeses where they come from. They also mention the freezer with frozen shrimps, which they think is very strange.

When asked about what they miss in Norwegian grocery stores, Alexandra adds that she doesn't think we have the great variety of biscuits that they have in France. The Italians think the parmesan could be a lot better. However, as they reflect on it, they all seem to come up with the same answer:

- ALCOHOL! It's so expensive here!

Other than that, they usually find what they need in the Norwegian supermarket.

TIME FOR DINNER

- So, what are the Italians making today? (Do I even have to ask?)

- Pasta, Antonio replies. An Italian speciality; Pasta All' Amatricana, created by Antonio himself. The dish consists of garlic, onion, bacon, tomatoes, pasta penne and lots of olive oil.

- Olive oil is very important, he adds.

As Toto stirs the sauce, the conversation leads us to 'Pasta al dente': pasta which is not too raw, not too cooked, which I've heard is quite important in Italy. Alexandra gives Toto a challenging look, and asks:

- Why does it have to be al dente, what's so important? The smile is wiped of his face, and a much more serious Toto replies:

- Be careful what you say about pasta!

Then they all laugh.

Later, while we're eating, Queen plays their whole repertoire in the background and Toto sings along: «Don't stop me now, I'm having such a good time». And I must say, Pasta All' Amatricana is really good! Before we leave, Antonio insists we try some Italian espresso. Served in a little, cute cup, the Italian way: only about half full.

When it's time to go home, we realize that the quick interview wasn't so

*All students,
wherever they're
from, eat pasta.*

short after all; we actually spent several hours there. I'm guessing that it was the Italian hospitality that kept us there for so long. On my way home, I reflect on the fact that all students, wherever they're

from, eat pasta, which means I haven't really been introduced to anything new. On the other hand, what I have learned from this interview is... well, the importance of 'pasta al dente', and even more importantly: you NEVER make jokes about pasta.



Pasta All' Amatricana
Toto serves the meal, while Luca does the supervising.



IKON

Hanne Dale

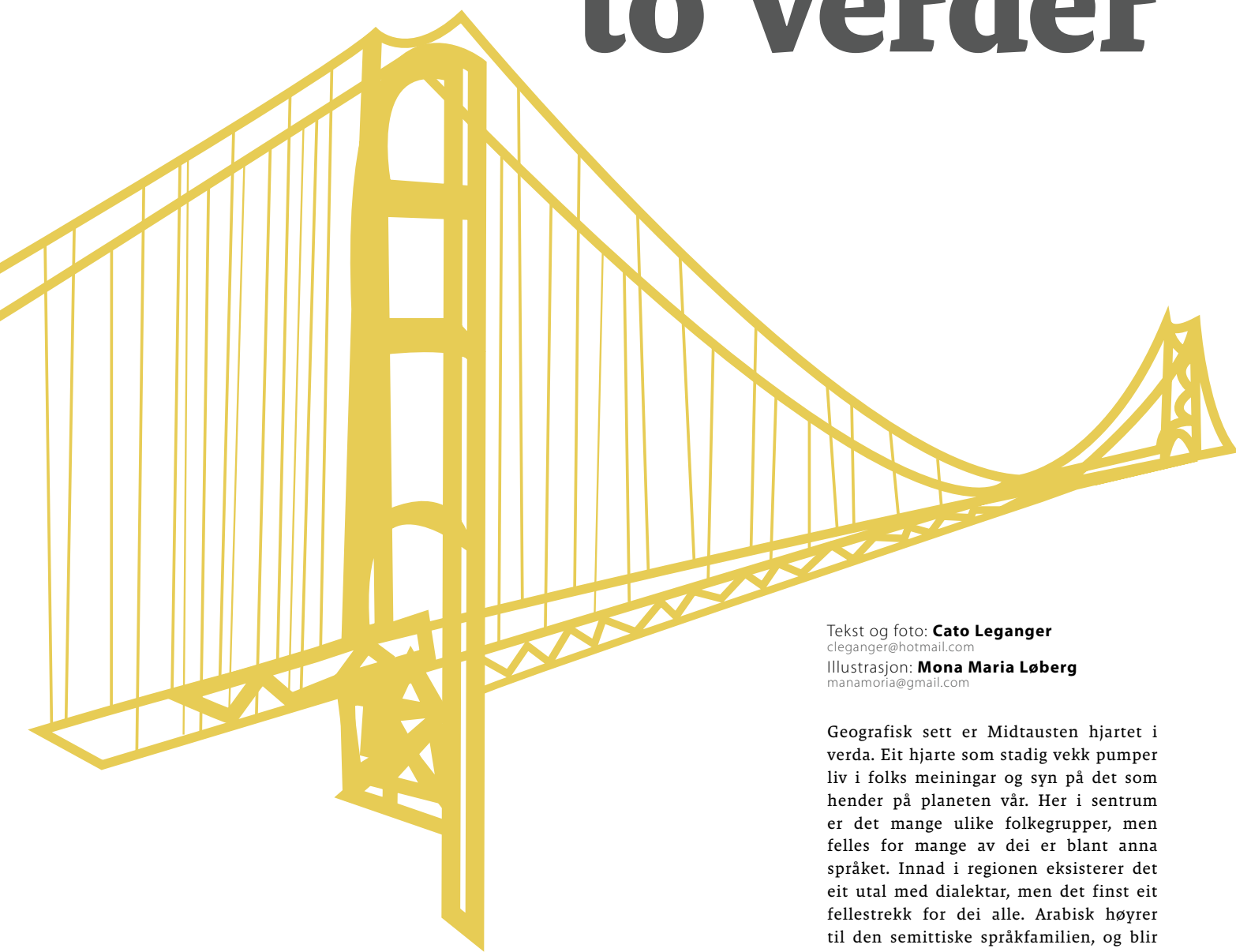


IKON

Nina Singdahlsen

Eit studie i arabisk gjev deg tilgang på ei verd spekka med inntrykk og opplevingar for livet, og med språket som verktøy kan du vere med på å byggje bruer for framtida.

Ei bru mellom to verder



Tekst og foto: **Cato Leganger**
cleganger@hotmail.com
Illustrasjon: **Mona Maria Løberg**
manamoria@gmail.com

Geografisk sett er Midtausten hjartet i verda. Eit hjarte som stadig vekk pumper liv i folks meiningar og syn på det som hender på planeten vår. Her i sentrum er det mange ulike folkegrupper, men felles for mange av dei er blant anna språket. Innad i regionen eksisterer det eit utal med dialektar, men det finst eit fellestrekk for dei alle. Arabisk høyrer til den semittiske språkfamilien, og blir tala av kring 200 millionar menneske i Midtausten og Nord-Afrika. Standard

skriftleg arabisk er felles for alle utdanna arabarar, og det har endra seg lite sidan profeten Muhammad levde på 600-talet.

For dei som ynskjer å studere dette fascinerande språket nærare, er det høve for det gjennom universitetet som vi er ein del av. Her tilbys det treårig bachelorgrad, som gjev grunnleggjande kunnskap om skriftleg og munnleg arabisk. Etter ei treårig grad kan ein søkje seg inn på eit toårig masterprogram, kor ein får høve til å fordjupe seg i eit tema som ein er spesielt interessert i.

Etter eg har entra HF-bygget, gått inn ei dør, opp ei trapp, rundt ein sving, ned x antal gangar og kikka undrande på alle namna som står på dørene, fann eg endeleg døra eg leita etter. «Ludmila», står det med stor og raud skrift, og eg bankar forsiktig på.

BYGGJE BRUER

Underteikna blir møtt av ei smilande dame. Ludmila Torlakova er fagkoordinator for arabisk, og ein av dei som underviser i faget. Eg helsar og føler meg særskilt velkommen der eg dumpar ned i ein stol omringa av bøker eg ikkje kan tyde tittelen på.

– Eg har prøvd å rydda kontoret her før du kom, fortel ho smilande. Eg smiler tilbake og tenker at det her ser jo ut som reine kyrkjebenken i forhold til den krigsstien eg etterlot meg for å nå 08.15-forelesinga i dag tidleg.

– Eg har opplevd mykje verre enn det her, repliserer eg forsiktig med eit snev av dårlig samvit. Så byrjar eg så smått å stille nokre få spørsmål kring faget som universitetet tilbyr, men før eg får unnagjort fyrste setninga fortel Ludmila villig vekk om det som blir tilbydd, og viktigheita av å bli forstått i verda i dag.

På mange måtar er verda som menneskets hand. Kvar finger har ulik lengd, og har sin spesielle funksjon, men saman utgjer det handa. Slik er det med oss menneske og. Vi har alle vår eigen identitet, men gjennom blant anna språk og kulturutveksling kan vi byggje bruer som kan gjere framtida tryggare for oss alle, fortel ho engasjert.

Det er eit lite, men solid fagmiljø som møter deg om du vel å studere arabisk ved UiB. Vi er ein liten, men god stab som

underviser. Saman med meg står Pernille Myrvold, John Erik Sætren og Linda Kjosaa i stor grad står for undervisninga. John Erik har blant anna budd i Egypt i tre år, og har den siste tida sprunge mellom ulike oppdrag med tanke på det som har gått føre seg i Egypt. Det syner at det er mykje kompetanse her.

MYKJE ARBEID

At det å lære seg eit språk som arabisk krev arbeid og sjølvdisiplin er ikkje til å stikke under ein stol.

Det er mykje arbeid med faget, men om ein er dedikert klarer ein det. Det er klart at grammatikken kan vera tung å hanskast med, men den verdien ein sit igjen med i ettertid er uvurderlig. Det gjeld både med tanke på en eventuell mastergrad, men og vidare arbeid på eiga hand, fortel Torlakova.

Det som ein fyrst og fremst lærer ved universitetet er ei god forståing

for grammatikken. Viktigheita av dette kan ikkje understrekast nok, då små forandringar i det som blir skrive kan utgjere den største forskjell i betydinga, og såleis bli feiltolka, legg ho oppglødande til.

Gjennom studiet får ein god oppfølging, og dei ulike emna inneheld ulike komponentar med felles førelesingar og seminar i grupper. Undervisninga går på engelsk og norsk.

Desse omfattar, som tidlegare

fortalt, opplæring i arabisk grammatikk, tekstgjennomgang av pensum bygd på ulike arabiske tekstar, samt omsetjingsøvingar. I tillegg til dette har vi ulike munnlege øvingar, fortel Ludmila.

Studentane får også litt kjennskap til ulike dialektar i den arabiske verda. Skal ein klare å forstå alle dei ulike menneska ein møter, er

det viktig med kjennskap til hovudtrekka i arabiske dialektar.

Språkstudiar kan ein kombinere med dei fleste fag med stor suksess

Ludmila Torlakova, fagkoordinator arabisk, UiB.



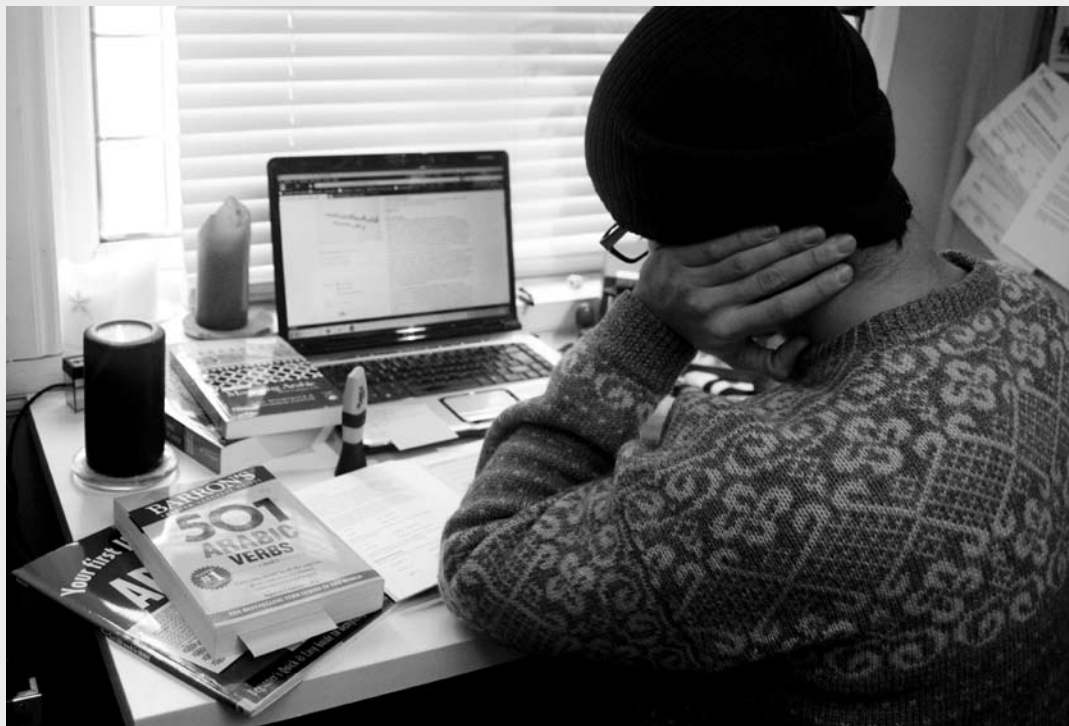
Doktorgradsstipendiat

John Erik Sætren er ein av dei du kan møte om du vel å studere arabisk.

Four international students in Bergen

Exchange students bring their leisure books from their home countries, or read through them on the computer, but the mandatory university curriculum is not all they read.

Text and photo: **David Serra**
david_serra@hotmail.com



Tente lys og arabiske verb

Det må påreknast mange timar før bøkene, men sjølv dei tyngste lesestundene kan vere hyggelige med den rette atmosfæren.

Etter ein bachelorgrad kan ein søkje om opptak til master, og i løpet av dei siste fire åra har det vore kring 13-14 masterstudantar.

Målet vårt er at ein etter fullført bachelor skal ha nok kunnskap til å kunne jobbe sjølvstendig med faget. Om ein søker seg inn på ein mastergrad får ein høve til å fordjupe seg litt meir i språket, samt fordjupe seg i eit tema ein er spesielt interessert i.

I dag har vi kring 52 studantar som studerar faget på bachelornivå, legg Ludmila til.

UTVEKSLING

Når det gjeld språk er jo utveksling ein viktig del av det å lære seg å kommunisere munnleg, og gjennom arabisk får ein unik tilgang på ein region spekka av mangfald og spanande kvardagar.

– I Noreg lærer du det grunnleggjande, men det er i utlandet du lærer det å kommunisere munnleg skikkeleg. Du kan studere språket i eitt eller fleire semester ved eit arabisk universitet i Midtausten. I utgangspunktet er det tilrådd at du reiser i det tredje semesteret av graden for å ta spesialiseringsemne. I tillegg til dette kan ein og vere ute i to semester til for å ta frie studiepoeng, fortel Ludmila.

Universitetet har blant anna ein avtale med American University of Cairo, men du kan også reise til andre universitet og land, deriblant Damaskus i Syria. Yemen var populært tidlegare, men av ulike årsaker er det no blitt vanskelig å reise dit.

EI VERD AV MOGLEGHEITER

Trass i dei siste tiders oppslag om identitetskrise blant humanistar kan det å studere språk vera bra for ein framtidig karriere innforbi fleire fagfelt.

Det å lære seg eit språk er veldig gunstig. Ein vil få ein sær konkret kunnskap om noko, og ein lærer ikkje berre språket, men like mykje kulturen å kjenne. Såleis blir ein til ein stor ressurs for dei fleste. Språkstudiar kan ein kombinere med dei fleste fag med stor suksess, fortel ho.

Aktuelle hendingar i den arabiske verda har understreka viktigheita av arabiskrelaterte studiar. I vår stadig omskiftande verd, er det mange yrker ein

kan kombinere språk med.

Har du språkkunnskap i kombinasjon med samfunnsfag er til dømes utanrikstenesta aktuelle arbeidsområde. Vel du økonomi eller handelsfag kan du jobbe i næringslivet med ekstra kompetanse, medan historiefag og liknande opnar dørene for integreringsarbeid. I tillegg er det mange andre moglegheiter, fortel ho.

Vi har hatt studantar som til dømes no jobbar som praktikantar ved ulike ambassadar. Vi har hatt studantar som har vore observatørar i palestinske område, nokre som jobbar i politiet eller helsetenesta, andre som jobbar med flyktningrelatert arbeid, og nokre som jobbar her på universitetet saman med oss, avsluttar Ludmila.

Om du synes dette høyrer spanande ut kan du melde deg opp til hausten igjen. Om du gjer det, vil du ha kunnskap som vil gjera deg aktuell for mange spanande jobbar i all framtid.



Det er mykje arbeid med faget, men om ein er dedikert klarer ein det

Ludmila Torlakova,
fagkoordinator arabisk, UiB



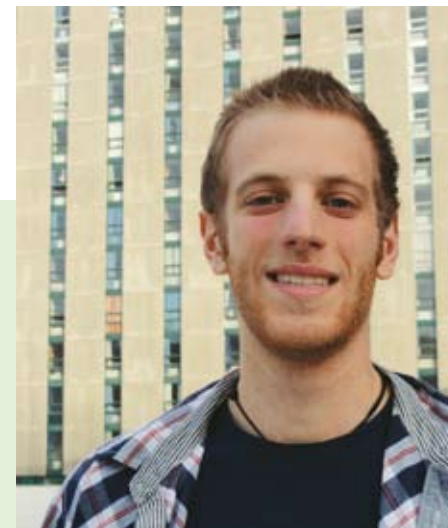
Gabriela Sibinska from Poland

I really like Russian literature so these days I'm reading *Anna Karenina* by Leo Tolstoy in my spare time. The book is a story of tragic love and also paints a vivid portrait of what life was like in 19th century Russia. It's also a very romantic book and that's why it's perfect for me. I'm looking forward to this evening, when I'll have the time to read some more pages about the destiny and fortunes of Anna Karenina.



Amina Akhmetzhanova from Kazakhstan

I'm reading a collection of poems by the famous Persian mathematician and poet Omar Khayyam. His «rubaiyats» or quatrains are very philosophical and I enjoy this kind of reading a lot.



Guillem Bargalló from Spain (Catalonia)

The book I'm reading now is *Law of Attraction* by Michael J. Losier, because I think that things don't happen randomly, I think everything has an explanation, and I like to believe that you can control your own life.

Philipp Schroeder from Germany

I'm reading a book called *Erfolg* (success) by Lion Feuchtwanger, which covers the time period in Bavaria shortly after the First World War, and through the story of several individuals living in Munich it explains how the judicial system and elite mentality in Bavaria paved the way for the rise of Nazism. I'm reading it because I want to know why Hitler found so many supporters in my own hometown, and because my mum gave it to me for Christmas.



